

Izdaja odbor za informiranje
in kulturno dejavnost
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor:
Alojz Janežič, Marjan Kolar,
Frančiška Korošec,
Ivanka Prislan, Jože Sater

Odgovorni urednik:
Marjan Kolar
Telefon 86 031, int. 304

Tiska ČGP Mariborski tisk
Maribor

Glasilo je po 7. točki prvega
odstavka 36. člena zakona
o obdavčenju proizvodov
in storitev v prometu
(Ur. list SFRJ, št. 33/72) in
mnenju sekretariata za informacije
SRS, št. 421-1/72
prosto plačila prometnega
davka

Obsežno in kritično

Z volilne konference osnovnih organizacij ZKS

Potem ko so bile izvedene volilne konference po osnovnih organizacijah, ki so bile obenem delovne konference, in ko so bili izvoljeni novi delegati, se je 18. novembra sestala novo izvoljena konferenca osnovnih organizacij Zveze komunistov železarne Ravne. Razen delegatov in sekretarjev

gih delovnih organizacij SOZD Slovenske železarne.

Ker je bilo poročilo org. sekretarja tov. Bezjaka objavljeno že v prejšnji številki, povzemamo tokrat le uvodne misli iz poročila sekretarja tov. Lepeja:

»Politično delo v železarni je bilo letos zelo intenzivno, predvsem pri uresničevanju zakona o združenem delu. Hkrati smo nekaterim drugim področjem dali premalo poudarka, čeprav smo jih sprejeli s programom dela ZK v železarni.

Nekatere naloge so specifične za našo železarno, druge pa imajo širši družbeni pomen in je njihova realizacija odvisna od materialnih sredstev. Posamezne naloge še danes doživljajo spremembe na razpravah in bodo v bodoče potrebovale veliko političnega, samoupravnega ter strokovnega dela, če jih bomo hoteli kvalitetno uresničevati. Seveda je naše politično delo tesno povezano z razvojem materialne osnove, saj so v nasprotnem lahko tudi vsebinsko usmerjene akcije in stališča neuresničene. Zato bo gospodarski razvoj železarne ena od glavnih bodočih kreativnih nalog komunistov. Trenutno so planirane že velike investicije, katere bomo lahko upravičili le z boljšim gospodarjenjem.

Kljub sorazmerno dobremu gospodarjenju železarne v preteklih letih se sedaj pojavljajo posamezne TOZD, ki poslujejo z izgubo, nekatere pa ne pokrivajo zakonskih in samoupravnih obveznosti. Razlike so sicer minimalne,

vendar mora biti ena od prioritarnih nalog, da obstoječe stanje do zaključnega računa popravi.

Po sprejemu zakona o združenem delu je bilo treba najprej urediti in sprejeti z referendmom ustrezne statusne samoupravne splošne akte novih TOZD in DO, s katerimi smo zaključili fazo novega konstituiranja železarne.

Vsebinske spremembe s področja družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov, ki smo jih določili v temeljnih samoupravnih listinah, so zahtevale, da smo znova sprejeli konkretne programe aktivnosti z namenom, da bi novi odnosi resnično zaživeli v vseh temeljnih organizacijah v sestavi železarne. Posebna strokovno politična komisija za uresničevanje zakona o združenem delu, ki jo je imenoval delavski svet železarne, je prevzela odgovorno strokovno in politično nalogo, da predlaga do konca tega leta konkretne rešitve ureditve družbenoekonomskih in drugih samoupravnih odnosov v okviru železarne (predloge samoupravnih

splošnih aktov s področja dohodkovnih odnosov, finančnega poslovanja, razporejanja dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke, delovnih razmerij, stanovanjskih razmerij, družbene samozagrade, kot tudi predloge za načrtovano delovanje samoupravnih organov ipd.).

Ceprav smo v železarni precej storili na področju uresničevanja zakona o združenem delu, pa lahko opazimo različne negativne pojave pri uresničevanju družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov. Poglejmo nekatere:

1. Še vedno je prisotno pojmovanje, da so za delo in poslovanje odgovorni samo »posamezniki« delavci. Zato so tudi kršitve delovne in tehnološke discipline vse češče in postajajo v zadnjem času zelo pereče.

2. Medsebojni odnosi med TOZD so marsikje »zrahljani« in ne temeljijo na medsebojnem sodelovanju, spoštovanju in zaupanju. V delovnih sredinah pa je še vedno opaziti odnose nadrejenosti in podrejenosti.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Politika uresničevanja gospodarskega načrta za leto 1978

Osnutek politike uresničevanja srednjeročnega plana za l. 1978 je poslovodni svet predložil v razpravo skupnemu odboru za gospodarjenje. Ta ga je obravnaval in podal kot predlog delavskemu svetu delovne organizacije. To politiko tozdov in delovne organizacije, ki bo osnova za izdelavo letnih planov, in s katero

so postavljeni cilji, ki jih želimo v l. 1978 doseči, bodo potrdili delavski sveti tozdov.

Politika uresničevanja gospodarskega načrta je stvar nas vseh. Objavljamo jo z namenom, da se z njo seznaniijo vsi delavci železarne. Tako bodo lahko o njej na zborih aktivno razpravljali.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Prvi sledovi

osnovnih organizacij ter nekaterih vabljenih delavcev iz železarne so bili na konferenci še predstavniki občinskih in medobčinskega sveta ZKS in gosti iz dru-

IZ VSEBINE

- Ob robu: Resnice za domačo in tujo rabo
- Vaše delo je vgrajeno v železarno
- Proizvodnja slovenskih železarn v oktobru
- Hidravlična kladiiva za vrtnanje
- S seje delavskega sveta Slovenskih železarn
- Mnenja delavcev: Kako in kaj kritiziramo
- Formalistično obravnavanje sestankov
- Amaterski filmarji — korak naprej
- Slikarska kolonija Ravne 77
- Intervju z zvestima bralkama
- Rekreacija in šport

V Topli

(Nadaljevanje s 1. strani)

I. Analiza in ocena izvajanja razvojnih usmeritev za leto 1976 in 1977

Planske naloge za leto 1978 izhajajo iz sprejetega srednjeročnega programa razvoja za obdobje 1976—1980. Letni gospodarski načrt predstavlja konkretne naloge,

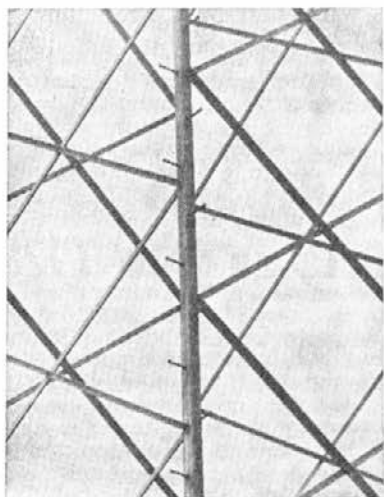
ki jih morajo temeljne organizacije in delovne skupnosti oziroma celotna delovna organizacija izvršiti v naslednjem letu.

S srednjeročnim planom smo si za dveletno obdobje zastavili določene cilje, ki smo jih oz. jih bomo po oceni do konca leta 1977 izpolnili takole:

	Srednjeročni plan 1976—77	Izvršitev plana (ocena 1976—1977)	Srednjeročni plan za leto 1978
jekla »t«	400.000	380.000	202.000
blagovna proizvodnja »t«	268.745	256.064	135.265
realizacija 000 din	4.190.000	4.145.000	2.240.000
letno povprečno zaposlenih	4.620	4.623	4.710
osebni dohodki in prejemki	723.130	761.615	390.824
družbeni proizvod	1.723.308	1.713.316	968.552

Iz pregleda izpolnjevanja plana se vidi, da smo za planirano proizvodnjo zaostajali, ostalim kazalcem pa smo se močno približali. Pri ocenjevanju vrednostnih kazalcev ne smemo prezreti dejstva, da je srednjeročni načrt baziral na cenah iz decembra 1975, zato so večje vrednosti rezultat strukturalnih sprememb proizvodnje in večjih cen (vpliv inflacije).

Z gospodarskim načrtom za leto 1978 moramo načrtovati takšno proizvodnjo in ostale elemente, da se čim bolj približamo izpolnitvi obveznosti, ki smo jih sprejeli s srednjeročnim načrtom.

Liki

Pri izdelavi gospodarskega načrta pa moramo upoštevati tudi možnosti razvoja gospodarstva v celotnem slovenskem in jugoslovanskem prostoru v letu 1978, gibanja v svetu, poslovno usmeritev, dogovorjeno v okviru Slovenskih železarn, in sprejete obveznosti z različnimi samoupravnimi sporazumi.

Resolucija ZIS za leto 1978

ZIS je 15. oktobra objavil osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana SFRJ za leto 1978. To so prve smernice, na osnovi katerih bodo sprejeti tudi dokumenti v zvezi in republiki.

Glavna usmeritev resolucije za leto 1978 je v naslednjem:

— še hitreje in popolnejše bomo razvijali socialistične samoupravne družbenoekonomske odnose,

— dinamiko rasti proizvodnje in družbenih dejavnosti je treba čim bolj približati stopnjam, sprejetim s srednjeročnim planom,

— politiko gospodarske stabilizacije je treba tudi še naprej dosledno uresničevati,

— pospeševati moramo razvoj dejavnosti, ki imajo pomen za celoten razvoj države,

— ustvarjati je treba pogoje za večji izvoz,

— rast cen in življenjskih stroškov mora biti nižja kot v preteklem letu,

— hitreje moramo razvijati samoupravne družbenoekonomske odnose in dosledno uveljavljati zakon o združenem delu,

— racionalno je treba uporabljati vse vire sredstev, smotrnoje investirati, sredstva osebne, skupne in splošne porabe pa se morajo gibati skladno z rastjo dohodka.

To pomeni

— da se bo družbeni proizvod v industriji moral povečati za 7 do 8 odst.,

— zaposlenost naj bi porasla za 3,5 odst.,

— produktivnost naj bi porasla za 3,5 odst.,

— celotne gospodarske naložbe v osnovna sredstva se morajo povečati za 8 odst.,

— naložbe v stanovanjsko in komunalno izgradnjo se morajo povečati za 8,5 odst.,

— naložbe za druge negospodarske namene pa za 3 odst.

Rast sredstev za splošne in skupne potrebe kakor tudi pogodbenne obveznosti in osebni dohodki naj bi bila počasnejša od rasti družbenega proizvoda in dohodka. Izvoz blaga in storitev naj bi se povečal najmanj za 6 %, uvoz pa naj bi ostal na letošnji ravni.

Resolucija o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za leto 1978

Osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za leto 1978, ki jo je republiški IS obravnaval na svoji seji dne 20. novembra, predvideva za našo republiko stopnje rasti, ki se nekoliko razlikujejo od zveznih. Zaradi neugodne zunanjetrgovinske bilance SR Slovenije je za našo republiko predvidena večja stopnja rasti izvoza

in izboljšanje razmerja med izvozom in uvozom.

Resolucija nalaga vsem nosilecem družbenega planiranja doseganje naslednjih stopenj rasti v prihodnjem letu:

— industrijska proizvodnja bi se morala povprečno povečati za 7 odst.,

— rast zaposlenosti ne bi smela biti večja od 3 odst. in bi morala biti usklajena s produktivnostjo, ki naj bi porasla za okoli 3 odst.,

— realni osebni dohodki se bodo povečali za okoli 2 odst., pri interni delitvi sredstev pa je treba zagotoviti hitrejšo rast OD, ki so rezultat bolj produktivnega individualnega dela in boljše uporabe družbenega minulega dela,

— investicije v osnovna sredstva se bodo povečale za okoli 7 odst.,

— izvoz blaga pa se mora v celi republiki povečati za 8 odst.

Resolucija, ki bo do konca leta sprejeta, ne bo bistveno odstopala od osnutka, zato jo lahko uporabimo kot osnovo za izdelavo izhodišč za pripravo načrta tozdov in celotne delovne organizacije.

Resolucija o politiki uresničevanja srednjeročnega plana občine Ravne na Koroškem

V predlogu je med drugim predvideno, da se bo po srednjeročnem planu povečal:

— družbeni proizvod za 8 %,

— zaposlenost za 2,5 %,

— produktivnost dela za 5,5 %.

Ker pa večina delovnih organizacij ne predvideva, da bo v letu 1977 dosegla rezultate, začrtane s srednjeročnim planom, je za to leto predvideno preseganje zato v vseh postavkah še večje.

V teh povzetkih drugih podatkov ne prikazujemo, ker bo resolucija politike izvrševanja plana občine za leto 1978 še v razpravi in se bodo zaposleni z njeno vsebino seznanili.

Cilji planov tozdov za leto 1978

Na osnovi doseženega razvoja v temeljnih organizacijah, sprejetega srednjeročnega plana, upoštevaje republiško, občinsko in zvezno resolucijo ter tržne možnosti, načrtujejo tozdi v letu 1978 naslednje stopnje rasti in posamezne vrednostne elemente gospodarskega načrta:

1. Skupna proizvodnja

Količina skupne proizvodnje bo večja, kot jo ocenjujemo za letošnje leto, in bo znašala v Železarni Ravne 494.900 ton ali 4 odst. več kot letos.

Pri oceni povečanja proizvodnje je treba upoštevati dejstvo, da bodo letos skoraj vsi tozdi izdelali manj, kot predvideva načrt za leto 1977, le jeklarne in valjalna bosta načrt presežli. Zato je stopnja rasti v primerjavi s predvidenimi letošnjimi dosežki v drugih tozdih toliko večja, kot v valjalni in jeklarni.

2. Izvoz

Izvoz proizvodov po vrednosti bo, z upoštevanjem že sklenjenih pogodb znašal v Železarni Ravne 20 milijonov \$.

3. Realizacija bo izračunana iz

predvidenih količin prodanih izdelkov na različne trge do cenah, kakršne pričakujemo, da jih bomo dosegli. Pretežno bodo cene na nivoju cen v novembru 1977. Prav tako bomo v planu upoštevali za nabavljene surovine, materiale in energijo cene, ki smo

jih imeli ali pa so bile znane za prihodnje leto do novembra 1977.

4. Osebni dohodki

Pri izdelavi plana bomo, v skladu s samoupravnim sporazumom o delitvi dohodka in OD panoge ter predvidevanj republiške resolucije, izhajali iz normalnih OD. Pri tem je predvideno, da bodo normalni OD za leto 1978 15 % višji od normalnih OD v letu 1977.

Pri planiranju osebnih dohodkov po tozdih in delovnih skupnostih bomo upoštevali naslednja načela:

— tozdi, ki pričakujejo v prihodnjem letu normalen poslovni uspeh (to pomeni, da bodo sposobni ustvarjati normalno akumulacijo), naj bi osebne dohodke planirali približno v višini normalnih OD,

— tozdi, ki pričakujejo slabši poslovni uspeh od normalnega, naj bi ustrezno nižje planirali osebne dohodke,

— tozdi, ki pričakujejo zelo ugodno poslovno leto, naj bi planirali malo višje osebne dohodke od normalnih, vendar naj bi to preseganje v nobenem primeru ne znašalo več kot 5 %.

Za normalni poslovni uspeh se šteje, če tozdi ustvari toliko dohodka in čistega dohodka, da zadovolji vse samoupravne in pogodbeno dogovorjene obveznosti, izplača normalne OD vsem zaposlenim, izdvoji normalna sredstva za sklad skupne porabe in doseže normalno akumulacijo. Iz poslovnega uspeha je treba odšteti dohodek, ki bi ga tozdi ustvaril v izjemnih pogojih (Zakon OZD: »rezultat izjemnih ugodnosti«).

Po sporazumu panoge bodo v letu 1978 normalni OD na uro v Železarni Ravne 44,94 din. Pri 184 urah efektivnega dela na zaposlenega je to 8.268,96 din (zap.) mesec (t. j. neto okoli 5700 din).

Iz razmerij med OD za normalno delo, ki izhaja iz samoupravnega sporazuma Železarn Ravne, bo izračunal normalni OD/h oz. na zap./mes. po tozdih.

5. Sredstva skupne porabe

Sredstva skupne porabe tozdov bomo planirali po naslednjih načelih:

— Tozdi, ki dosežejo normalen poslovni uspeh, bi smeli za sklad skupne porabe, vključno s tistim delom stanovanjskega sklada, ki ostane v DO, predvideti sredstva, ki ne bodo višja, kot znaša 14,5 % sredstev za bruto osebne dohodke.

— Tozdi, ki ne dosežajo normalnega poslovnega uspeha, planirajo ustrezna nižja sredstva skupne porabe. Tisti, ki so bolj učinkoviti, pa smejo za ta namen razporediti ustrezno več čistega dohodka.

Za stanovanjsko izgradnjo bomo planirali sredstva v višini 10 odstotkov bruto OD, če bo uspeh dopuščal, najmanj pa 7 %.

6. Akumulacija

Kot akumulacijo štejemo del čistega dohodka, ki ga razporedimo v poslovni in rezervni sklad. Šteje se, da je tozdi ustvarila normalno akumulacijo, če bo dosežena v naslednji višini:

— tozdi s področja črne metalurgije v višini 7 % od vrednosti lastnega poslovnega sklada, razen jeklarne, ki mora doseči 9 %,

— tozdi s področja kovinske predelave 10 % od vrednosti lastnega poslovnega sklada,

— tozdi, ki opravljajo skupne storitve (komerciala, raziskave in

razvoj, kontrola kakovosti, priprava proizvodnje) 8% od vrednosti lastnega poslovnega sklada,

— tozdi spremljajočih dejavnosti pa 8% od vrednosti lastnega poslovnega sklada,

— tozdi družbeni standard 4%.

Tozdi, ki ne bodo dosegli normalne akumulacije, ne morejo planirati osebnih dohodkov v višini normalnih.

7. Normalen poslovni uspeh in število zaposlenih

Steje se, da je dosežen normalen poslovni uspeh, če je doseženega toliko čistega dohodka, da pokrije v celoti sredstva za normalne OD, sredstva za normalno skupno porabo in sredstva za normalno akumulacijo. Poleg naštetega morajo tozdi ustvariti še toliko čistega dohodka, da pokrijejo samoupravno dogovorjene obveznosti za družbeni standard v kraju (šole, KS in drugo) in zagotovijo dodatna sredstva za investicije v družbeni standard delovne organizacije.

Z večjim številom zaposlenih moramo doseči toliko več dohodka in čistega dohodka, da bomo lahko ustvarili večja potrebna sredstva za osebne dohodke, skupno porabo in investicije v družbeni standard.

Po vseh resolucijah o politiki izvrševanja plana smo dolžni zagotoviti nova delovna mesta in zaposliti nove delavce. Ta obveznost pa nalaga tozdom tako gospodarjenju, da bodo kljub povečanemu številu delavcev ustvarili normalen poslovni uspeh.

— Tisti tozdi, ki bodo tudi s povečanim številom zaposlenih dosegli normalen poslovni uspeh, lahko planirajo večje število delavcev.

— Tisti tozdi, ki pa že ob sedanjem številu zaposlenih ne morejo doseči normalnega poslovnega uspeha, ne morejo povečevati števila zaposlenih. Če tozdi med letom sprejmejo ukrepe, ki bodo zagotovili normalen poslovni uspeh tudi ob povečanju zaposlenih, lahko zaposlijo več ljudi. O tem sklepa DS tozda po predhodni obravnavi na poslovnem svetu.

Število zaposlenih v skupnih službah bo odvisno od višine dohodka in kakovosti storitev in pogojev, dogovorjenih s posebnim samoupravnim sporazumom. Razmerje med številom zaposlenih v delovnih skupnostih in tozdi osnovnih dejavnosti v letu 1978 ne sme biti slabše od razmerja v letošnjem letu.

Pri planiranju zaposlitve novih delavcev morajo tozdi in delovne skupnosti upoštevati tudi dinamiko zaposlovanja in kvalifikacijsko strukturo ter obveznosti, da zaposlimo študente, učence iz poklicnih šol in delavce, ki se vračajo iz JLA.

Vse temeljne organizacije in delovne skupnosti pridobivajo dohodek po enakem sistemu dohodkovnih odnosov, kot velja za letošnje leto.

V letu 1978 pa bomo v skladu z zakonom in novo sprejetimi dohodkovnimi odnosi pripravili spremembe, ki bodo upoštevane v planu za leto 1979.

8. Investicije v poslovna sredstva in združevanje sredstev

V skladu s srednjeročnim planom so v obdobju 1976—1980 načrtovane večje investicijske na-

ložbe, ki se delno že izvajajo po izdelanih investicijskih projektih ali pa so v pripravi. Za zagotovitev normalnega obratovanja obstoječih proizvodnih naprav pa bodo potrebne tudi določene zamene in nadomestitve osnovnih sredstev.

TOZD raziskave in razvoj bo izdelala za vsak tozdi in delovne skupnosti plan potrebnih sredstev, pri čemer bo upoštevala naslednje:

1. Za zamenjave bo vsak tozdi in delovna skupnost lahko uporabila 20% obvezne amortizacije (delovne skupnosti za tisti del sredstev, s katerimi gospodarijo). Podrobnejši plan uporabe teh sredstev izdela posebna služba v pripravi proizvodnje skupaj s tozdi in delovnimi skupnostmi.

2. Za nadomestitve osnovnih sredstev, ki jih je treba izvršiti v letu 1978 poleg zamenjav — predvsem tam, kjer te niso zajete v naložbah, ki se izvajajo po projektih — bo TOZD raziskave in razvoj za vsak tozdi in delovne skupnosti planirala potrebno vrednost po pozicijah in navedla rok, do katerega morajo biti sredstva zagotovljena. Pri planu nadomestitev je treba upoštevati res samo utemeljene potrebe.

3. Za naložbe po investicijskih projektih bo TOZD raziskave in razvoj izdelala plan z rokom zagotovitve tistega dela potrebnih sredstev, ki jih je za naložbe v letu 1978 nujno treba zagotoviti. V planu mora biti prikazana celotna vrednost investicije in potrebna sredstva v nadaljnjih letih.

Vsi tozdi (razen tozdi družbeni standard) bodo v svojih planih poleg sredstev, ki bodo iz čistega dohodka namenjena za nove naložbe, v letu 1978 planirali še 50% amortizacije več, kot je planirana amortizacija po predpisanih minimalnih stopnjah. Ta del amortizacije bodo uporabili za naložbe v letu 1978.

Delovna skupnost za finance in računovodstvo bo na osnovi razpoložljivih sredstev tozdom in planiranih potreb izdelala plan potrebnih sredstev iz virov izven delovne organizacije (druge DO oz. tozdi, bančna sredstva, sredstva interne banke SZ itd.)

Razpoložljiva sredstva tozdom za investicijske naložbe in nadomestitve dobimo, če od amortizacije odštejemo anuitete za najete kredite, sredstva, ki jih tozdi združujejo v interni banki SZ po sprejetem samoupravnem sporazumu o osnovah srednjeročnega plana in 20% amortizacijo za zamenjavo. Tako dobljena sredstva se povečajo še za sredstva, ki jih tozdi namenijo po zaključnem računu za leto 1977 za lastno razširjeno proizvodnjo (potem ko so iz poslovnih sredstev vplačali posojila za nerazvite in poravnali druge samoupravne obveznosti).

Če finančna služba ne bo mogla zagotoviti zadosti sredstev za financiranje vseh potreb, ki jih bodo planirali tozdi, bodo imeli prednost pri zagotovitvi sredstev za nadomestitev tisti tozdi, ki bodo imeli lastna razpoložljiva sredstva, pri zagotovitvi sredstev za projekte pa tisti tozdi, ki bodo lahko prispevali več svojih sredstev.

Sredstva, ki jih tozdi ne bodo angažirali za naložbe v svoj tozdi, bodo združevali s drugimi tozdi s pogoji, za katere se bodo še letos dogovorili s posebnim samo-

Jedrarke

upravnim sporazumom o delitvi skupnega dohodka.

9. Planiranje ostalih sredstev

a) Za investicijsko vzdrževanje bodo tozdi planirali najmanj 20% sredstev obvezne amortizacije. Če ta sredstva ne bodo zadoščala, jih tozdi lahko planirajo največ v višini 60% obvezne amortizacije s pogojem, da bodo kljub temu dosegli normalen poslovni uspeh.

Plan investicijskega vzdrževanja izdela služba v TOZD priprava proizvodnje. V primeru, da se pri izdelavi plana ugotovi, da tozdi ob večjih planiranih sredstvih za investicijsko vzdrževanje ne bo dosegel normalnega poslovnega uspeha, se upoštevajo le sredstva investicijskega vzdrževanja v višini 20% obvezne amortizacije.

b) Za naložbe v objekte družbenega standarda, ki se bodo (po letu stanovanj) gradili za potrebe delavcev tozdom, združenih v DO Železarno Ravne (počitniški dom itd.), bodo ti namenili iz čistega dohodka 3.500 din za vsakega zaposlenega delavca.

Plan naložb TOZD raziskave in razvoj, delovna skupnost za finance pa pripravi plan financiranja. Če bodo ta sredstva ustvarjena, jih bomo lahko uporabili v letu 1979, po sprejetju zaključnega računa za leto 1978. V letu 1978 pa se lahko uporabijo le sredstva, ustvarjena v letu 1977, če bodo iz čistega dohodka izdvojena za te namene.

c) Za financiranje razvojnih in raziskovalnih nalog bodo tozdi združili iz svojih sredstev v posebni finančni službi 12.000.000 din. Vsak tozdi bo prispeval za to določen odstotek od fakturirane realizacije. Sredstva se bodo lahko uporabljala samo za planirane naloge. Plan izdela TOZD raziskave in razvoj, ki tudi odobrava razporejanje sredstev.

Neangažirana sredstva se ob koncu leta vrnejo tozdom v enakem razmerju, kot so jih ti prispevali.

d) Za izobraževanje ob delu, štipendiranje, strokovno izpopolnjevanje in druge oblike izobraževanja, bodo tozdi združili v posebni finančni službi 7.500.000 din. Ta sredstva bodo tozdi združevali v razmerju s planiranim številom zaposlenih, uporabila pa se

bodo za štipendiranje, financiranje izobraževanja ob delu, izobraževanja na poklicnih šolah in drugih oblik izobraževanja zaposlenih delavcev.

e) Za kritje tistih materialnih stroškov delovnih skupnosti, ki niso sestavni del njihovega celotnega prihodka — kot so stroški za varstvo pri delu, za službena potovanja v tujino in drugi podobni materialni stroški — ter s planom predvidena sredstva za zamenjavo, nadomestitve in investicijske naložbe po projektih v delovni skupnosti, bodo tozdi združili potrebna sredstva v posebni finančni službi.

Delovne skupnosti uporabljajo sredstva za naložbe na osnovi plana, za varstvo pri delu po pravilniku, za službena potovanja v tujino pa po nalogu poslovnega sveta in odobritvi skupnega odbora za gospodarjenje.

Zaključek

Vsa ta predvidevanja o možnih okvirih razvoja in poslovanja v letu 1978 slonijo na predpostavki:

— da bo zagotovljen trg za prodajo planiranih količin izdelkov,

— da bo oskrba z vsemi materiali in energijo pravočasna,

— da bo na trgu umirjena rast cen,

— da bo skupna in splošna poraba ostala v okviru s srednjeročnim planom dogovorjenih razmerij,

— da bomo vsi zaposleni v tozdi in delovnih skupnostih v okviru delovne organizacije Železarne Ravne usmerili vse sile in prizadevanja v zniževanje stroškov, v racionalno uporabo materialov, zniževanje izmečka, nadomeščanje dragih s cenejšimi materiali, v hitrejšo uporabo in prenos novega znanja v proizvodnjo in poslovanje, v čim racionalnejše investiranje, skratka v čim boljše gospodarjenje,

— da bomo določila zakona o združenem delu čim hitreje uveljavili v praksi, tako da bomo vsi člani kolektiva motivirani, da se bomo zavestno obnašali kot samoupravljalci.

Na osnovi zastavljene politike bomo izdelali letne plane za tozde in delovne skupnosti ter določili naloge in smeri delovanja posameznim službam, da bodo sprejeti cilji tudi doseženi.

Obsežno in kritično

(Nadaljevanje s 1. strani)

3. Samoupravno odločanje ponekod poteka z enostranskimi vplivi posameznikov ali skupin, ki žele uveljaviti svoje interese, ki večkrat niso v skladu s skupnimi interesi vseh zaposlenih. Sestanki ponekod niso dobro načrtovani, preveč jih je med delovnim časom, saj bi prenekalet lahko bili glede na vsebino tudi popoldne. Še vedno pa je tudi prisotno zgolj »sestankarstvo«.

Strokovni predlogi za samoupravno odločanje niso v rokih pripravljeni. Delegati temeljnih organizacij še niso vzpostavili ustreznih odnosov s svojo delegatsko bazo, še posebej velja to za delegate SIS, pa čeprav so večkrat postavljeni v nezavidljiv položaj. Strokovne službe v samoupravnih interesnih skupnostih še ne nastopajo usklajeno in s »kvalitetnimi« gradivi, kar povzroča nekvalitetno in nepravilno časno razpravo v delegatski bazi.

4. Sodelovanje med poslovnimi organi še ni v celoti zaživel na podlagi medsebojnega sodelovanja in sporazumevanja. Očitno »marsikdo« od poslovnih delavcev še ni dojel svoje vloge in položaja v postopkih samoupravnega odločanja.

5. Pri oblikovanju novih družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov strokovno sodeluje še vedno premajhno število delavcev glede na »kadrovske« potencial, ki ga premore železarna. Neradi se vključujemo na področja, kjer sta potrebna »kreativnost« in »aktivizem«, ki ni pogojen z dodatnim plačilom. Obenem pa se srečujemo s »pasivnostjo« posameznih TOZD, ki bi lahko s svojim strokovnim kadrom bolj učinkovito pričele razreševati posamezne družbenoekonomske in samoupravne probleme.

6. Postopki notranje organiziranosti TOZD in DS kot tudi ustrezne kadrovske prerazporeditve povzročajo zaradi svoje »počasnosti« zaplete pri delu in poslovanju TOZD, kot tudi nezadovoljstvo posameznih delavcev. Pri kadrovanju še vedno premalo upoštevamo kriterij moralnopolitičnih in etičnih vrtilin, ki jih morajo imeti tudi drugi delavci in ne samo delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

7. Urejanje OD se obravnava ločeno od pogojev za pridobivanje celotnega prihodka TOZD in DS. Opazimo lahko premeščanje delavcev na delovna mesta samo zaradi večjih OD in prisvajanja OD za nadurno delo, ki večkrat ni upravičeno oziroma racionalno ter celo ni v skladu z zakonom. Opozoriti moram na pojav »honorarnega« dela, ki ima sicer ponekod legitimno podlago, je pa glede na precejšnjo angažiranost delavcev, kot tudi z vidika varovanja industrijske lastnine železarni škodljiv in lahko »nenadzorovan« resno ogrozi ugled in poslovanje posamezne TOZD in DO kot celote.

Za motiviranje inventivne dejavnosti nimamo dovolj stimulativnih oblik. Premalo je idej in koristnih predlogov delavcev iz neposredne proizvodnje, niso razčiščena vprašanja, kaj je delovna zadolžitev in kaj inovacija. Poseben problem postaja nagraje-

vanje projektivnih nalog, ki ne bi smeli zajeti samo tehnično-ekonomskega področja, marveč tudi področja, ki so pomembna za delo in poslovanje TOZD in železarno (org. projekti, projekti s področja razvoja samoupravljanja, kadrovske projekti itd.).

8. Pri planiranju dela in poslovanja je še vedno ponekod prisotna miselnost, da plan, ki ga moramo vsi skupaj demokratično po samoupravni poti sprejeti, ni naš skupni dokument, marveč je dokument posameznih delavcev, ki ga strokovno pripravijo. Prav tako ne more biti mogoče »samovoljno« spreminjanje plansko dogovorjenih ciljev in nalog.

9. Pri spreminjanju družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov v okviru železarne je premajhno sodelovanje z OZD v sestavi slovenskih železarn. Z večjim sodelovanjem bi lažje opredelili odnose v okviru slovenskih železarn. Prav tako se nismo dovolj učinkovito lotili spreminjanja odnosov v OZD, s katerimi smo v fazi »proizvodni«, kot tudi s trgovino.

Te pojave bi bilo potrebno posebej kritično oceniti in spregovoriti o njih v vsaki TOZD oziroma v DS.

Do konca leta nas čaka še vrsta družbenopolitičnih aktivnosti v zvezi s posameznimi sistemskimi rešitvami, ki jih je že pripravila in jih še pripravlja komisija za uresničevanje zakona o združenem delu. Teze, ki jih komisija pripravlja, bodo dane v razpravo v novembru in jim bomo morali prav komunisti posvetiti veliko dela.

Z novim letom morajo zaživeti novi družbenoekonomski in samoupravni odnosi. Letošnje leto je prehodno leto, leto preverjanja in iskanja ustreznih rešitev. Res pa je, da je izvršena reorganizacija v železarni revolucionarno posegla k urejanju posameznih vprašanj in da vedno ne moremo najti ustreznih strokovnih rešitev. Konfliktne situacije, ki se porajajo pri našem delu in poslovanju, so mnogokrat rezultat tudi našega ravnanja oziroma ležernosti, ki smo ji priča v posameznih sredinah.

Vse »NOVO« povzroči nezaupanje in v samem začetku odpor. Zavesten pristop pa da rezultate. Od ustrezne ureditve in poznavanja omenjenih odnosov je odvisno učinkovito delo in poslovanje TOZD oziroma DO kot celote ter resnična uveljavitev delavca — komunista — samoupravljalca.

Razpravljalci na konferenci so v glavnem izhajali iz problematike, o kateri so razpravljali na konferencah osnovnih organizacij. Razpravljali so po posameznih področjih, od uresničevanja zakona o združenem delu prek problemov poslovanja in gospodarjenja nasploh, uresničevanja samoupravljanja, medsebojnih odnosov, vloge družbenopolitičnih organizacij in še o čem. Kompleksno so ocenili sedanjo situacijo, zlasti še po reorganizaciji. Določeni poudarki je bil seveda na vlogi zveze komunistov kot celote in vlogi njenih posameznih članov v procesu samoupravne preobrazbe in vlogi komunistov pri razvoju delovne in družbene skupnosti nasploh.

V razpravi so najprej ugotavljali dosežke na področju uresničevanja zakona o združenem delu, kjer smo sicer že precizirali, v prihodnjem obdobju pa nas čakajo še velike naloge, zlasti ureditev dohodkovnih odnosov med tozdi ter tozdi in delovnimi skupnostmi, vprašanje svobodne menjave dela, vprašanje delitve sredstev za OD ter delitev čistega dohodka nasploh in še marsikaj. Ob tem je bilo med drugim ugotovljeno, da še vedno premalo angažiramo vse delavce pri postopkih nastajanja samoupravnih splošnih aktov. Običajno jim podamo že dokončno izdelan predlog, dejansko pa bi morali sodelovati že v fazi pripravljanja. Konferenca je ponovno ugotovila rezultate gospodarjenja. Čeprav ti rezultati niso slabi, vendar niso takšni, kot bi lahko bili. Zveza komunistov se bo morala še posebej angažirati na področju poslovanja, se aktivno vključiti v prizadevanje za večjo tehnološko in delovno disciplino, boljše organizacijo dela, uvajanje sodobnih tehnoloških postopkov, pospeševanje inovacij, racionalizacij in tehničnih izboljšav, v splošna prizadevanja za zmanjševanje stroškov, za bolj učinkovito kontrolo, saj je ravno kvaliteta tisti dejavnik, ki železarno postavlja korak naprej pred nekatere sorodne organizacije.

V razpravi je bilo tudi kritično ugotovljeno, da so obremenitve gospodarstva, zlasti v drugem polletju, močno porasle, kar zelo prizadene akumulativnost. Vprašljivo je, če bosta skupna in splošna poraba še lahko naprej rasli v tolikšni meri kot doslej in če bo združeno delo takšen trend porabe zmoglo. Ob razpravi o dohodkovnih odnosih je bilo poudarjeno tudi vprašanje ureditve finančnega poslovanja v delovni organizaciji in sozdu. Apeliralo se je na resen pristop k ustanovitvi finančne službe oziroma interne banke v SOZD Slovenske železarne. Diskutanti na konferenci so se dotaknili tudi novega samoupravnega sporazuma o združitvi v sestavljeno organizacijo Slovenske železarne, ki je v razpravi in ima v obliki osnutka še določene pomanjkljivosti, čeravno se je pripravljala izredno dolgo. Precejšen del razprave je bil usmerjen na področje samoupravljanja, informiranja, povezovanja in sodelovanja med družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi ipd. Delegati so poudarili pomen usklajevanja in planirnega dela samoupravnih organov. Kritično so tudi ocenili prekomerno sestajanje in problem sestankovanja nasploh. V zvezi z uresničevanjem samoupravljanja je bil poudarjen tudi pomen vloge in položaja vsakega posameznega delavca v delovni sredini, medsebojnih odnosov, ki močno vplivajo na disciplino v določeni sredini. Med drugim je bilo poudarjeno, da naj bi imela tovariška kritika v neki zdravi sredini absolutno prednost pred disciplinskim ukrepanjem in podobnimi metodami zoper kršilce delovnih obveznosti. Ob tem, ko je bil govor o medsebojnih odnosih, je bilo med drugim poudarjeno, da ne morejo biti zdravi odnosi v sredinah, kjer se kljub nesporno izraženim političnim stališčem še vedno dosledno ogovarjajo z »gospod« in »gospa«.

Konferenca je izpostavila tudi delo Zveze socialistične mladine.

Naš vsakdan

Ugotovljeno je bilo, da je v železarni okrog 1700 mladih, od tega je dejansko družbeno aktivnih le 10 odstotkov, kar pomeni, da je tudi veliko mladih komunistov, ki niso najbolj aktivni, in da bo potrebno zavzeto delo osnovnih organizacij ZKS za delo z mladimi. Nakazan je bil tudi še vedno čisto nepravilen odnos do mladih strokovnjakov in na druge probleme mladih. Zveza socialistične mladine tudi poudarja potrebo, da bi se z organizacijo te organizacije v železarni nekdo profesionalno bavil. Konferenca je postavila tudi vprašanje položaja žena v družbi in še posebej v delovni organizaciji ter ugotovila, da čisto sprejemamo deklarativne sklepe, da pa se konkretnih akcij za izboljšanje položaja žensk malo lotevamo. V razpravi na konferenci je bila izpostavljena tudi kadrovska politika ter razvoj družbenega standarda nasploh.

V sklepnem delu pa je bila posebej poudarjena vloga Zveze komunistov pri uresničevanju začrtanih ciljev družbenega razvoja. Med drugim je bilo ugotovljeno, da so konference osnovnih organizacij premalo ugotovljale, koliko resnično uresničujemo zastavljene naloge, koliko sproti preučujemo uresničevanje sprejetih sklepov, kar naj bi v prihodnje postala osnovna metoda dela vseh osnovnih organizacij. Končno je bilo ugotovljeno, da so osnovne organizacije in aktivni ZKS v železarni v prvi mandatni dobi po reorganizaciji zelo dobro zaživel. Enako velja za komite konferenc, ne pa tudi za konferenco same, ki bi se morala vsaj dvakrat ali trikrat letno sestati na problemskih konferencah in biti odraz dela osnovnih organizacij.

Konferenca je na koncu sprejela program dela za obdobje december 1977 — april 1978 ter določene sklepe in stališča, ki bodo dobili veljavo po obravnavi in potrditvi na osnovnih organizacijah. Konferenca je tudi razrešila dosedanje organe in izvolila nove. Za člane komiteja konference ZKS železarne Ravne so bili izvoljeni: Rudi Lepej za sekretarja, Drago Pečnik za namestnika sekretarja ter za člane: Milan Zafošnik, Andželko Krautberger,

Radivoje Radovič, Ivan Pepevnik, Ivan Gostenčnik IV., Bojan Kranjc, Ivanka Prisljan, Franc Tušek, Ivan Vušnik, Danilo Vodovnik in Maks Urnaut.

Izvoljena je bila tudi komisija za idejnopolitična vprašanja v sestavi: Herman Lesjak za predsednika ter člani: Zlatka Strgar, Milan Božinovski, Koloman Vrečič, Boris Kastivnik, Ivan Globočnik in Franc Sisernik.

NEKAJ POMEMBNEJŠIH NALOG KONFERENCE IN KOMITEJA ZKS ŽELEZARNE RAVNE

November — december 1977

1. Priprava in obdelava poročila sekretarja občinskega komiteja za obdobje 1973—1977, katerega bo podal na prvi seji novo izvoljene občinske konference, ki bo 10. 12. 1977.

2. V dogovoru z občinskim komitejem Ravne izvesti dvodnevni seminar za sekretarje osnovnih organizacij, na katerem bi se tudi dogovorili, kako bolj organizirano izvajati idejnopolitično izobraževanje vsega članstva. Povezati se s študijskim središčem za idejnopolitično izobraževanje na Ravnah, da se uskladijo programi izobraževanja.

3. Obravnava in sprejem samoupravnih aktov v skladu z zakonom o združenem delu in zakonom o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Veliko aktov je pripravljenih, treba jih je le sprejeti po redni samoupravni poti.

4. Obravnava letnega načrta dela in sredstev za delovno organizacijo in temeljnih organizacij za leto 1978.

5. Sprejem novih članov je naša permanentna naloga, zato moramo kandidate pripraviti do svečane seje občinske konference, ki bo v decembru 1977.

Januar — februar 1978

1. Nadaljevati akcijo tedna Komunističnega delu čast in oblast. To temo morajo obravnavati osnovne organizacije in komite na svojih rednih sejah.

2. V vseh teh mesecih se moramo vsi komunisti vključiti v

široko akcijo predkongresne aktivnosti, izvoliti sposobne delegate za 8. kongres ZKS. Pripraviti teme, katere bodo delegati podali na našem slovenskem kongresu.

3. Obravnava zaključnih računov temeljnih organizacij in delovne organizacije, kakor tudi dohodka in razdelitve sklada skupne porabe.

4. V osnovnih organizacijah organizirati študijske sestanke in kot predkongresni material predelati Kardeljevo knjigo SMERI RAZVOJA POLITIČNEGA SISTEMA SOCIALISTIČNEGA SAMOUPRAVLJANJA. Ljudi, ki bodo podajali to temo, najti v svojih sredinah.

Marec — april 1978

1. Komunisti v železarni se bomo vključili v priprave na občinske volitve. Odgovorno se moramo obnašati, ko bo treba dokončno kadrovati ljudi na pravo mesto. Pri formalističnem pristopu se nam lahko pojavijo enake napake, ki jih v delegacijah doživljamo sedaj, zato je prav, da se pravočasno vključimo in opozarjamo na dosedanje nepravilnosti.

2. Prisotnost komiteja in osnovnih organizacij v kadrovski politiki delovne organizacije v smislu podružbljanja kadrovske politike.

3. Razprava o doseženih in tekočih gospodarskih gibanjih.

4. Z letom 1978 začne živeti nekaj novih zakonov, ki bodo zahtevali nov — boljši odnos do delavskega samoupravljanja. V teh mesecih se bo že pokazalo, koliko bomo živeli usklajeno z zakonom o združenem delu. To bo seveda treba sproti preverjati.

V mesecu aprilu se bomo vključili v svečanosti in spremljali potek 8. kongresa ZKS.

V letu 1978 načrtujemo 1 do 2 seji konference ZKS železarne, na katerih moramo obravnavati še:

— družbenoekonomske in samoupravne odnose v tozd naše delovne organizacije,

— obravnavati teden Komunističnega delu čast in oblast. Videti, kako visoko imamo razvite proizvodilne sile, koliko je prisotna inventivna dejavnost, kakšna je produktivnost dela itd.

Sklepi 8. kongresa ZKS bodo vodilo našega partijskega dela v naslednji mandatni dobi.

Komite in osnovne organizacije bodo v letu 1978 poleg terminsko opravljenih nalog obravnavale še določene skupne naloge ZK, ki izhajajo iz sklepov občinskih, republiških organov in druge naloge. Torej bomo še: organizirali konkretne oblike idejnopolitičnega izobraževanja za vse člane ZK, še posebej za novo sprejete člane.

— V okviru tedna Komunističnega delu moramo komunisti dati uveljavljanju samoupravne delavske kontrole,

— dohodkovnim odnosom in delitvi osebnih dohodkov,

— spoznavanju z razvojnimi programi in investicijami,

— kakšen namen dosega naše članstvo v SOZD SŽ Ljubljana?

Komunisti železarne moramo še naprej dobro sodelovati s komitejem občinske konference pri pripravi na njegove seje, biti moramo aktivni tvorca oblikovanja politike ZK v občini Ravne.

Uresničevanje tega programa dela je skupna in trajna naloga vseh članov ZK v železarni Ravne.

O POLITIKI

V vojski vas lahko ustrelijo samo enkrat, v politiki mnogokrat.

Winston Churchill

Koliko mest in dežel je že bilo porušenih, samo da bi zadovoljili peščico prerokov?

Peter Härtling

Politikom ugleda ne zmanjšujejo toliko porazi kot Pirove zmage.

Harold Macmillan

Radikalizem je jutrišnji konservatizem, povzročen z današnjimi okoliščinami.

Ambrose Bierce

Do mnogih pravih odločitev je prišlo samo zato, ker v določenih trenutkih pot do napačnih ni bila prosta.

Hans Kreilsheimer

Ko se govori o napredku se pogosto misli bolj na hitrost kot na smer.

Thornton Wilder

OB ROBU:

RESNICE ZA DOMAČO IN TUJO RABO

Naključje je hotelo, da je bila to jesen ravska železarna v razmaku nekaj dni dvakrat javno pohvaljena. Enkrat po televiziji pri oddaji v živo, drugič v sobotni prilogi Dela. Obakrat za dobro samoupravljanje, za jasno izraženo prepričanje naših delavcev, da se zares čutijo samoupravljalce in da se brez njihove volje pri nas ne more zgoditi nič pomembnega.

Lepo in imenitno, bi bil človek rad dejal. Pa ni bilo časa za tako zadovoljstvo. Mladi so namreč hitro uskali po tej podobi in s prstom pokazali, kje vse se še daleč ne obnašamo samoupravno, kje so »luknje«, prisile itn. Mladostno odločno, brezkompromisno in — čisto gotovo ne zlonamerno.

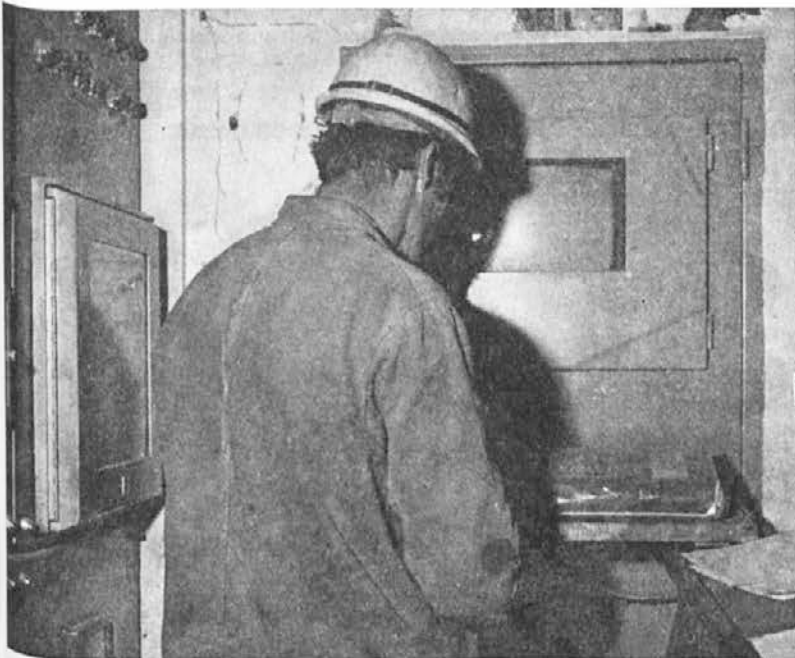
Ni zdaj vprašanje, ali je res samo prvo ali samo drugo, ali smo torej samo lepi ali samo grdi, čistokrvni samoupravljalci ali tehnobirokrati. Takoj ko namreč postavimo stvari tako na ostrino, jih s tem zelo posplošimo. To pa ni dobro.

Bolj primerno se zdi vprašanje, ali imamo v železarni za eno podobo samoupravljanja nared dve resnici — eno za navzven, lepo oblečeno in sfrizirano za stotisoče slovenskih gledalcev televizije, drugo, v sihtni banduri in bolj skuštrano pa zato, da si naravnost ali naokoli venomer dajemo pod nos, si nekaj očitamo in sumničimo? Če bi bilo to res, bi presneto dišalo po hinavščini ter Potemkinovih vaseh. (Saj menda poznamo anekdoto o prebrisanem Rusu, ki je carici razkazoval lepe kulise, da ne bi videla grde resničnosti za njimi).

Verjetno se kaže že enkrat sporazumeti o tem, da je graditev samoupravnega socializma dolgotrajen proces. Zato ni realno pričakovati, da bomo vse vozle razrešili naenkrat niti ne bomo sami sebe in drugih spremenili čez noč. Prav tako pa ta bradata resnica ne more biti več enizgovor in potuha nekaterim, da bi zaradi samovšečnosti, lenobe, organizacijske nespособnosti ali kombinacije naštetega in nenaštetega smeli biti kontinuirano gluhi za stvari, ki so za delavce življenjsko pomembne.

Treba bo pač najti tak jezik, da bo resnica le ena!

Marjan Kolar

Uporaba procesnega računalnika pri elektro obločni peči

VAŠE DELO JE VGRAJENO V ŽELEZARNO

V življenju posameznika so majhni in veliki jubileji, bodisi da so vezani na dejanja ali dogodke, vsak zase se vtisne v človeka, pač zabeležimo jih. Kadar pa ima človek za seboj 30 ali celo 40 let dela v enem delovnem kolektivu, to ni več osebni praznik, pač pa dobi širše dimenzije, ker gre za družbeni pomen človekovega dela skozi desetletja.

Pred nami so obrazi delavcev, naših jubilarov. Vsak od njih je v svoji mladosti spoznal tudi grozote vojne, se veselil svobode, ki jim je dala tudi današnji jubilej. Izmeriti delo teh let je težko, kajti poleg tiste osnovne funkcije, da so bili najprej delavci, so bili tudi samoupravljalci, očetje in matere ter zakonski tovariši. Sinteza teh funkcij pa nujno da zrelega, času in prostoru prilagojenega človeka. Koga od teh je delo upognilo, skrbi so vrezale gube v obraz, da so videti na trenutke utrujeni in izčrpani. Toda to je pač davek na to, da je človek trideset let zvest eni mašini, večno ubijajočemu ropotanju, večno isti poti:

na šiht, s šihata, na šiht ..., sto in stokrat opravljeni enaki gibi, pa vsakega petnajstega kuverte.

Malo je tistih, ki so kdaj potrebovali bolniško. Bali so se je sploh v prvih letih, ko so bili doma majhni otroci, nezaposlene žene, ob mesecu pa tanke kuverte. Potem so se tega navadili, kot se navadimo vstajati, jesti in spati, zato so delali tako tudi, ko so se razmere spremenile na bolje.

Vojna, lakota, udarniški šihiti so vanje urezali neizbrisno načelo: delati in zopet delati, ker se edino od tega da živeti, ne samo od čudovitih govorov.

— Od lepih sanj ni kruha, le od dela.

Morda koga od njih iz istega vzroka še danes sestankarske besede ne ogrejejo tako kot topilniška peč ali kladivo v roki. Taki so ti naši ljudje: brez hrupa se razidejo po šihitu vsak na svoj dom. Dom pa postaja bolj prazen, kot je bil nekoč, saj so otroci večino ma že zdavnaj odrasli, doštudirali in se odselili. A dom je le in z njim sto drobnih skrbi, tudi ujetih v njih samih. Morda še prenesenih na najbližje, kam dlje pa že ne sežejo, zato ne vemo zanje. Tako so skoraj brezimni v svojih domovih, a vendarle je vsem skupno prav delo, ki je rodilo sadove ne le njim, ampak vsej železarni, kraju in družbi sploh. Kajti ni družbe brez dela, ni tovarn in krajev, zato torej so vredni več, kot je mogoče povedati, kajti oni so tovarna, so ustvarjalni del kraja, so njegova usoda.

Tako je torej vsem tem obrazom, ki jih gledamo enkrat na leto pred seboj, in jih zaznamujejo različne poteze, usode in značaji, skupno to, da so doraščali v istem času ter živeli in delali v istem kraju. Že to pove, da jim v življenju ni bilo lahko, pa tega niso nikoli preglasno oznanjali niti kazali nestrpnosti, saj kako bi drugače lahko ostali zvesti tovarni in kraju tri, štiri desetletja, ko so bile vmes vendar tudi krize, ki niso nikomur prinesle kaj lepega. Vzdržali so in vztrajali zato recimo — preprosto: »Iskreno čestitamo in hvala vam!«

(Podatke o jubilarjih je dala kadrovska služba)

40 LETNI JUBILANTI

Ivan Mihelač, rojen 10. 2. 1915 v Dobji vasi, oče štirih otrok, kvalificiran kovač. V železarni od 19. 1. 1939. Za delovno dobo v kovačnici mu gre beneficirana doba. Starostno upokojen 10. 10. 1977.

Maks Tušak, rojen 6. 8. 1916 na Ravnah na Koroškem, oče štirih otrok, VK ključavničar. V železarni od 13. 6. 1938. V SGV mu gre beneficirana doba in je starostno upokojen 15. 9. 1976.

Stanko Podojsteršek, rojen 7. 5. 1926 na Breznici, oče treh otrok, žerjavovodja. V železarni od 22. 8. 1946, predtem v internaciji Dachau. V topilnici mu gre beneficirana delovna doba in je decembra starostno upokojen.

Ivan Valcl, rojen 12. 7. 1923 pri Sv. Stefanu, Slovenj Gradec, oče petih otrok, kvalificiran topilec. V železarni od 15. 10. 1945. Ker je ves čas delal v jeklarni, mu gre beneficirana doba. Starostno upokojen 15. 10. 1977.

Dušan Miler, rojen 20. 7. 1920 v Pliberku, oče dveh otrok, ekonomski tehnik. V železarni od 18. 1. 1939, medtem od 1. 9. 1941 do 9. 6. 1945 v internaciji. Zaposlen v delovni skupnosti za finance kot vodja finančnega računovodstva.

30 LETNI JUBILANTI

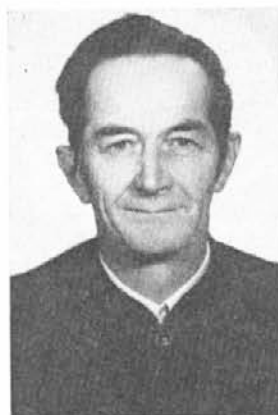
Maks Adam, rojen 27. 12. 1926, delavec na vakuumski napravi v jeklarni, v železarni od 15. 4. 1947.

Franc Gostenčnik, rojen 29. 11. 1926, ohlajevalec materiala v kovačnici. V železarni od 18. 7. 1945.

Jože Slatinšek, rojen 8. 4. 1926, žerjavovodja v čistilnici. V železarni od 4. 11. 1947. dalje.

Avgust Krauberger, rojen 7. 8. 1922, ključavničar v valjarni. V železarni od 21. 4. 1947.

Ivan Kamnik, rojen 27. 12. 1925, žerjavovodja v valjarni. V železarni od 21. 10. 1946.

Valentin Kos, rojen 26. 1. 1925, žerjavovodja grabilca ali magnetnega žerjava v jeklarni. V železarni od 9. 11. 1947. dalje.

Rozalija Kret, rojena 12. 3. 1926, livarka za izdelavo srednje zahtevnih mask in jeder v mini livarni. V železarni od 11. 9. 1947. dalje.

Valentin Obretan, rojen 11. 2. 1925, delovodja čistilnice v valjarni. V železarni od 23. 7. 1946.

Alfred Lešnik, rojen 14. 4. 1926, žagar v kovačnici. V železarni od 13. 5. 1947.

Franc Repotočnik, rojen 10. 11. 1924, pomočnik skladiščnika v jeklarni. V železarni od 15. 11. 1947. dalje.

Franc Pori, rojen 16. 2. 1928, delovodja težke obdelovalnice v TOZD stroji in deli. V železarni od 1. 8. 1945.

Marija Plazovnik, rojena 1. 10. 1931, orodna brusilka v TOZD stroji in deli. V železarni od 13. 12. 1947.

Ivan Ošlak, rojen 8. 12. 1929, stiskalec v kovačnici. V železarni od 2. 11. 1945.

Miloš Dretnik, rojen 28. 9. 1922, modelni mizar za zahtevne modele. V železarni od 3. 1. 1947. dalje.

Oto Hafner, rojen 22. 5. 1921, vodja proizvodnje jeklarne. V železarni Jesenice zaposlen od 10. 4. 1946, nato 16. 4. 1953 službeno premeščen v železarno Ravne.

Viktor Uršnik, rojen 20. 2. 1927, ključavničar konstrukcij zahtevnih del v TOZD stroji in deli. V železarni od 18. 6. 1945.

Karel Zavolovšek, rojen 4. 12. 1924, prvi kovač pri kladivu 1 in 2 v kovačnici. V železarni od 5. 11. 1947.

Stanko Ravnjak, rojen 10. 11. 1920, kurjač ogrevnih peči v kovačnici. V železarni od 17. 11. 1947.

Franc Kranjc, rojen 31. 12. 1923, strojnik kotlarne. V železarni od 24. 4. 1947.

Stanko Pogorevčnik, rojen 21. 10. 1923, obhodni nadzornik. V železarni od 3. 3. 1947.

Alojz Gostenčnik, rojen 2. 5. 1928, pultist-dispečer v valjarni. V železarni od 13. 5. 1945.

Franc Duler, rojen 20. 3. 1926, elektrovarilec v TOZD stroji in deli. V železarni od 17. 11. 1947.

30

LETNI JUBILANTI

Blaž Mak, rojen 31. 1. 1917, vodič poslovnih gostov. V železarni od 9. 6. 1947.

Franc Robnik, rojen 15. 3. 1928, vratar. V železarni od 2. 1. 1945.

Jože Strekelj, rojen 11. 9. 1926, vodja strojne obdelave v TOZD SGV. V železarni od 1. 6. 1946.

Alojz Slatinšek, rojen 30. 5. 1927, delovodja stavbnih zidarjev. V železarni od 4. 11. 1947.

Franc Gašper, rojen 9. 11. 1917, vodja gradbenega oddelka. Pri Ogradi Dravograd od 1. 10. 1947, nato službeno premeščen 4. 10. 1948 v železarno.

Marjan Ažman, rojen 27. 1. 1925, v železarni Jesenice od 20. 11. 1946, nato službeno premeščen v železarno Ravne 18. 7. 1949. V TOZD rezalno orodje od 1. 1. 1960.

Beno Kotnik, rojen 28. 2. 1923, kontrolor termične obdelave rezal. orodja. V železarni od 4. 9. 1945, nato v TOZD rezalno orodje od 28. 10. 1948.

Anton Potočnik, rojen 12. 1. 1924, vodja predkalkulacij in cen. V Litostroju Ljubljana od 1. 8. 1947, nato službeno premeščen 1. 3. 1948 v železarno.

Anton Ferk, rojen 4. 1. 1921, adjuster v kovačnici. V železarni od 13. 1. 1947.

Franc Pečnik, rojen 21. 12. 1912, gasilec. V železarni od 21. 4. 1947.

Franc Dretnik, rojen 11. 9. 1929, konstruktor detajlist. V železarni od 23. 9. 1947.

Barbara Krauberger, rojena 14. 11. 1929 vodja službe za uvoz. V železarni od 22. 5. 1947.

Ivan Šuler, rojen 7. 5. 1928, valjavec v valjarni. V železarni od 7. 8. 1945.

Anton Gašper, rojen 9. 1. 1922, vodja vzdrževanja invent. in lesnih objektov. Pri Ogradu Dravograd od 6. 10. 1947, nato službeno premeščen 4. 10. 1948 v železarno.

Hubert Veter, rojen 28. 10. 1928, inženir za prevzemne standarde. V železarni od 18. 2. 1946.

Frančiška Konič, rojena 24. 3. 1924, evidentičarka odpreme. V železarni od 2. 6. 1947.

Franc Frajdl, rojen 20. 3. 1929, kontrolor odkovkov. V železarni od 17. 9. 1945.

Anton Prevorčič, rojen 10. 5. 1918, vratar. V železarni od 4. 8. 1947.

Jožef Koprivnik, rojen 9. 3. 1925, žerjavovodja v špediciji. V železarni od 18. 2. 1946.

Ljudmila Mesner, rojena 24. 8. 1926, skladiščna delavka v TOZD stroji in deli. V železarni od 24. 3. 1947.

Mirko Zadravec, rojen 7. 9. 1924, žerjavovodja v TOZD stroji in deli. V železarni od 22. 7. 1947.

Jubilanti dela v letu '77

OOS — TOZD — DS	40 let	30 let	20 let	10 let
Jeklarna	2	4	7	3
Livarna	—	2	4	2
Čistilnica jeklolit.	—	1	5	2
Valjarna	—	5	11	7
Jeklovlek	—	—	2	—
Kovačnica	—	6	5	4
Priprava proizv. MP	—	—	6	3
Stroji in deli	—	7	19	6
Pnevmatični stroji	—	—	2	5
Industrijski noži	—	—	6	—
Vzmetarna	—	—	4	1
Priprava proizv. MO	—	—	4	2
Energija	1	1	2	2
Družbeni standard	—	—	1	—
S G V	1	4	10	7
E T S	—	—	2	3
Transport	—	—	3	—
S G V tehn. sl.	—	—	1	1
K S Z	—	6	9	1
Finance	1	2	3	1
Gospodarjenje	—	—	1	1
Komerciala	—	4	8	—
Raziskave in razvoj	—	1	5	5
Kontrola kakovosti	—	3	6	3
Rezalno orodje	—	2	4	6
	5	48	130	65

Skupaj: 248 jubilarov

Proizvodnja slovenskih železarn v oktobru

V oktobru je bila dosežena skupno v železarnah doslej najvišja blagovna proizvodnja, ki je kar za okoli 2000 ton višja od rekordnega dosežka v mesecu juniju letos. Ne samo skupen rezultat, tudi blagovna proizvodnja v Železarni Jesenice je doslej najvišja, kar so jih kdaj dosegli in so za 9% presegli povprečno, mesečno načrtovano količino. Izjemen dosežek pomeni tudi realizirana blagovna proizvodnja v Železarni Ravne, saj so mesečni plan presegli za 18%. V novi hladni valjarni železarne Jesenice so s proizvodnjo, ki se že dobro približuje povprečno načrtovani mesečni količini in je s proizvodnjo v starem obratu vred prvič presegla 8000 ton, dali zaznaven prispevek k rekordni blagovni proizvodnji v oktobru.

Pri proizvodnji surovega železa je bilo stanje manj ugodno. Zaradi raznih težav se je zavleklo popravilo plavža št. 2 na Jesenicah za nekaj dni, pri štorskem elektroplavžu so imeli pa nepredvidene okvare ter pomanjkanje kvalitetne rude, tako da so izvršili samo 89% mesečnega načrta. Zaostanek za zbirnim letnim načrtom je okoli 2100 ton. Do kraja leta se bi moral precej zmanjšati, nadoknaditi pa ga ne bo mogoče.

Proizvodnja jekla je bila praktično v višini mesečnega načrta. V Železarni Jesenice so dosegli 94% mesečnega načrta, in sicer pri SM jeklu 95%, pri elektro pa 92%. V SM jeklarni so obratovali samo s štirimi pečmi, ker zaradi velikih zalog ingotov ni potrebe po večji proizvodnji. Na nižjo proizvodnjo sta vplivala tudi remont plavža in uporaba hladnega grodlja v vložku. V elektro jeklarni je bil podaljšan remont peči, na proizvodnjo so vplivali nepredvideni zastoji in slabša vzdržnost proti ognju odpornih materialov.

V jeklarni Železarne Ravne so izvršili mesečni proizvodni načrt 109% in dosegli eno najvišjih mesečnih proizvodenj, prav tako tudi v Železarni Štore, saj so povprečni mesečni načrt presegli za 13%. Po desetih mesecih znaša zbirna izvršitev načrta 96% in je do kraja leta ne bo mogoče več bistveno izboljšati, mogoče za odstotek.

Odlični rezultati blagovne proizvodnje Železarne Jesenice in Železarne Ravne so navedeni že

v uvodu. V Železarni Štore so izvršili mesečni načrt samo za 88%. Surovega železa za prodajo so izdelali zelo malo. V livarni za nekatere izdelke manjka naročil, v livarni 2 so imeli zamudo pri delih na rekonstrukciji. Velik zaostanek pomeni za Štore tudi kasnitev proizvodnje 80 ton jeklenih valjev, za katere iz Železarne Ravne niso dobavili odkovkov oz. tehnično obdelanih valjev. Proizvodnja traktorjev je znašala 205 in bi bila gotovo še večja, če se ne bi morali boriti z zaostanki pri dobavah kooperantov.

Proizvodnja pri predelovalcih je bila zopet malo boljša kot v septembru, vendar so dosegli le 94% plana. Mesečni plan so presegli samo v Tovilu za 3%, v Plamenu znaša izvršitev 95%, v Žični 96% in v Verigi 92%.

Zaostanek za zbirnim načrtom znaša po desetih mesecih že 2800 ton in pri dani problematiki naročil upajmo, da se ne bo izdatneje povečal. Poleg pomanjkanja naročil za posamezne proizvode pri nekaterih, ki bi šli bolje v prodajo, manjka material za vložek.

Zaradi dobre proizvodnje železarn je tudi skupen rezultat za Slovenske železarne pri blagovni proizvodnji dober, saj znaša realizacija 105%.

Izvoz je bil tudi v oktobru podoben ali celo nekaj slabši, kot znaša letošnje mesečno povprečje. Edino v Plamenu so presegli mesečni načrt izvoza po količini, ne pa tudi po vrednosti.

Rezultati eksterne realizacije so zelo ugodni, saj znaša skupaj za Slovenske železarne mesečna izvršitev 106%. Razen Železarne Štore, kjer znaša izvršitev 91%, so vse druge delovne organizacije vrednost mesečne realizacije dosegle ali pa celo visoko presegle. Zaradi zaostankov iz prvih osmih mesecev znaša po desetih mesecih zaostanek 7%. Se ga bo pa dalo še zmanjšati do konca leta za okoli 2%, če bo šlo vse po sreči.

Podatki za oktober so po pričakovanjih boljši kot v septembru in upajmo, da se bo izboljšanje še nadaljevalo. Ponavadi so zadnji trije meseci v letu najuspešnejši in kaže, da bo tudi letos tako, kar bi lahko občutno popravilo dosedanje proizvodne in poslovne rezultate.

Milan Marolt, dipl. inž.

»Marksistična bralnica daleč ni tako slabo izkoriščena, kot je videti na prvi pogled, saj se je izposoja družboslovne literature povečala za pet do šestkrat v tem letu, kar bralnica obstaja. Bilo je 3500 izposoj te literature. Knjižni fond pa je za zdaj le 4000 knjig. Je pa res, da bralci knjige večinoma odnašajo domov. V ljudeh še ni tiste navade, da bi sedli v bralnici, kaj preštudirali, pa se potem v istem prostoru pogovarjali o tem.

Povečano zanimanje za družboslovno literaturo je odvisno od intenzivnosti dela marksističnega središča. Študijska knjižnica si je skupaj s krajevnimi skupnostmi in delovnimi organizacijami postavila nalogo, da nujno organizira izposojevališča oziroma omogoči, da se krajeвне skupnosti in delovne organizacije obogatijo z aktualno klasično družboslovno literaturo. Kajti nesmiselno je pričakovati, da bo idejnopolično usposabljanje zadovoljivo, če ne zagotovimo poti do ustrezne literature s pravšnjo mero informacij o tem.

Program dela študijskega središča zajema najprej trimesečno politično šolo. V oddelku naj bi bilo 25—30 slušateljev, kadrovanjih iz vseh štirih občin po ključu, ki ga določi svet središča. Začetek šole bo predvidoma 15. decembra, zaključek pa 27. februarja 1978. Predavna bodo obsegala naslednje teme: uvod v filozofijo marksizma, marksizem o družbi in zakonitostih njenega razvoja, ekonomska teorija marksizma, socialistična revolucija in samoupravni socializem, načrtovanje in izvajanje IPU v ZK.

Seminar za ravnatelje TOZD in sekretarje OO ZK bo bržkone organiziran v vsaki občini. Predvidenih je 77 učnih ur, teme pa so:

- organizacija združenega dela in samoupravljanje,
- organizacija združenega dela,
- družbena in politična opredelitev dela,
- vloga subjektivnih sil v TOZD,
- skupinsko delo (razprave),
- tema iz psihologije.

Aktualni tematski enodnevni seminarji so predvideni kombinirano: seminar — predavanje, in

sicer za aktivne neposrednih proizvajalcev, za občinske konference ZK ter za občinske komiteje.

V programu pa so še druge oblike, ki jih bomo organizirali skupno z občinskimi komisijami za IPU. Dolgoročno pa je v načrtu tudi raziskovalno delo, ki v končni fazi da nova znanstvena spoznanja. Za zdaj pa je treba najti trdna tla za delo. Aktiv predavateljev bo tisti, ki bo nosil glavno breme, bo šele prebijal led. Z aktivnim delom študijskega središča pa skupno s komisijami za IPU in komiteji bomo uresničili enega izmed bistvenih sklepov minulih kongresov.

Z. Strgar

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Kakšni sta dve stonogi v objemu?

Kot zadrga.

**

Kaj je morska deklica?

Premalo ribe za v ponev, premalo ženske za objem.

**

Kaj imata skupnega statistika in bikini?

Oba zelo nazorno pokazeta to, kar hočeta pokazati. Skrivata pa, kar bi človek rad videl.

**

Kaj imajo ženske skupnega z vinom?

Dobre postanejo s časom še boljše, slabše še slabše.

**

Kakšna je razlika med otroci in moškimi?

Cena za igrače.

**

Kaj je protislovje?

Če moški radi jejo mastno, ne marajo pa ga objemati.

**

Kaj je skupnega ženskam in sladkorju?

Rafiniranost.

**

Kaj imata skupnega ljubezen in vojska?

To, da na koncu odloči boj od blizu.

Študijsko središče za IPU

V študijski knjižnici na Ravnah so pred letom dni uredili marksistično bralnico. Prijetna in sodobno opremljena je. Pomeni pa temeljno sestavino celotne knjižnice, in prav zato se človek ne more otresti občutka, kadar prihaja tja gor in je zmeraj enako prazna, da ta, tako temeljna reč le ni tudi temeljito izkoriščena.

Na marksistično izobraževanje nekateri menda še vedno gledajo kot na neprijetno obveznost; kdo ve zakaj tako. Ali pa je odgovor

v težavnosti študija? Iluzorno je pričakovati, da se bo obveznost sama po sebi spremenila v potrebo. Letošnje jesen je CK ZKS začel ustanavljati v Sloveniji regionalna študijska središča za idejnopolično usposabljanje. Tako je nastalo tudi središče na Ravnah za koroško regijo.

O načrtih in problemih študijskega središča za IPU nam je njegov predstojnik tov. prof. Josip Košuta povedal naslednje:

Jesen ob Dravi

S SEJE DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Delavski svet Železarn Ravne se je petič v letošnjem letu sestel 25. novembra popoldne. Sprejel je poročilo z referenduma o združitvi med TOZD Kovinarstvo Ljubno in temeljnimi organizacijami Železarn Ravne. Delavski svet je na tej seji sprejel naslednje sklepe in stališča, ki jih podajamo v povzeti obliki:

— Po razpravah in sprejemu tričetrletne bilance na zborih delavcev tozdom in delovnih skupnosti ter delavskih svetih tozdom potrjuje delavski svet skupno bilanco delovne organizacije.

— Po razpravi na odboru za gospodarjenje sprejema delavski svet železarn politiko uresničevanja gospodarskega načrta za leto 1978, ki izhaja iz ciljev in nalog srednjeročnega plana razvoja, ki so jih delavci sprejeli z neposrednim izjavljanjem na zborih. Politika uresničevanja gospodarskega načrta za leto 1978 bo še obravnavana na delavskih svetih temeljnih organizacij, potem ko bodo o tem seznanjeni vsi delavci delovne skupnosti Železarn Ravne.

— Delavski svet sprejema okvirni program uresničevanja razvoja družbenega standarda, s tem da se zadoljuje strokovne službe, da čimprej izdelajo konkreten plan izgradnje objektov družbenega standarda s finančno kvantifikacijo in časovno izvedbo. Še v letošnjem letu pa mora biti dokončno rešeno vprašanje financiranja in načrtovane izvedbe projekta Ivarčko jezero in keglišča pri DTK na Ravnah, da bi lahko takoj pričeli z deli. Realizacija ostalih objektov, kot so dom kulture na kompleksu Prevalje—Ravne, počitniški dom v Portorožu, adaptacija in gradnja objektov za družbeno prehrano in drugih objektov družbenega standarda ter ostalo pa bo zlasti odvisno od rezultatov poslovanja in tudi od tega, kolikor bomo sodelovali s krajevno skupnostjo, zlasti pri sofinanciranju nekaterih projektov, za katere je del denarja zagotovljen s samopriskom.

— Delavski svet sprejema bodočo zasnovo izgradnje železarn, zazidava »zahod«, varianta D.

— Po razpravi na odboru za gospodarjenje sprejema delavski svet investicijski program za izgradnjo tovarne nerjavnih armatur, ki ga je izdelal ekonomski center Maribor. Lokacija tega projekta je predvidena na Gortini — Muta v občini Radlje. Ob tem ko se pristopa k realizaciji tega investicijskega programa, je treba zagotoviti surovine, zlasti pa v perspektivi zadovoljive kapacitete nerjavne litine za vse potrebe, obenem pa zagotoviti tudi kapacitete za izdelavo modelov in vso spremljajočo dejavnost ter kadre.

— Skladno s sklepom odbora za družbeni standard in stanovanjske zadeve odloča delavski svet, da odkupi Železarna Ravne od Gradisa eno trisobno in sedem dvosobnih stanovanj namensko za izselitev stanovalcev iz stanovanjske hiše na Koroški cesti 7, Ravne — ubožna hiša, ker se ta objekt zaradi ureditve cestnega križišča

skladno z urbanističnim načrtom poruši. Za celotno vrednost stanovanj najame Železarna Ravne dolgoročno posojilo pri Ljubljani-

daj sprejeli razliko OD med prejšnjim in sedanjim sistemom delitve OD.

Obenem delavski svet soglaša, da se dodatno poveča redna mesečna kolektivna stimulacija za november in december za 2 %.

— Delavski svet imenuje komisijo za razpis prostega delovnega mesta ravnatelj Šolskega centra Ravne na Koroškem v sestavi:

3. Bobek Anica, Šolski center Ravne, član.

Razpis prostega delovnega mesta ravnatelja Šolskega centra se izvede v dnevniku Večer s pogoji, določenimi v statutu in na osnovi zakona SRS o srednjem šolstvu. j. d.

REFERENDUM JE USPEL

Dne 24. 11. 1977 so delavci temeljnih organizacij Železarn Ravne na referendumu ODLOČILI o združitvi temeljne organizacije združenega dela Kovinarstvo Ljubno ob Savinji z delovno organizacijo Železarn Ravne.

Rezultati referenduma so naslednji: glasovanja se je udeležilo od 4.345 zaposlenih v temeljnih organizacijah na dan referenduma, 3.774 ali 86,85 %. ZA združitve temeljne organizacije Kovinarstvo Ljubno v delovno organizacijo Železarno Ravne je glasovalo 2.894 ali 66,60 %, proti združitvi pa 831 ali 19,12 %. 49 glasovalnic je bilo neveljavnih.

Rezultat referenduma v temeljni organizaciji združenega dela Kovinarstvo Ljubno je naslednji: od 176 zaposlenih se je glasovanja udeležilo 174 ali 89,86 %. ZA združitve je glasovalo 173 delavcev ali 98,29 %, glasov proti ni bilo.

Na podlagi podatkov se ugotavlja, da je referendum o združitvi temeljne organizacije združenega dela Kovinarstvo Ljubno ob Savinji in temeljnih organizacijah Železarn Ravne uspel.

L. F.

ski banki, podružnici Slovenj Gradec, v znesku 3.560.648,00 din, z odplačilno dobo 15 let po 4 % obrestni meri. Posojilo se bo vračalo iz sklada skupne porabe, ki se formira iz stanovanjskega prispevka.

— Delavski svet soglaša, da se spremeni v poslovnih knjigah v letu 1977 razdelitev dohodka, doseženega v letu 1976, za obveznost združevanja sredstev interesni skupnosti elektrogospodarstva v znesku 4.319.966,00 din. Zaradi ugasle obveznosti se zmanjša angažiranje poslovnega sklada za plasmaje interesni skupnosti elektrogospodarstva z istočasnim povečanjem poslovnega sklada — del za obratna sredstva.

— Delavski svet soglaša, da je glede na nevratljivost sredstev za 1976—1980 v poslovnih knjigah razvoj kmetijstva v občini Ravne Železarn Ravne zmanjšati terjatve za združena sredstva z istočasnim povečanjem terjatev na računih obveznosti do skupščine občine Ravne. Ta sredstva se vodijo na posebnem računu.

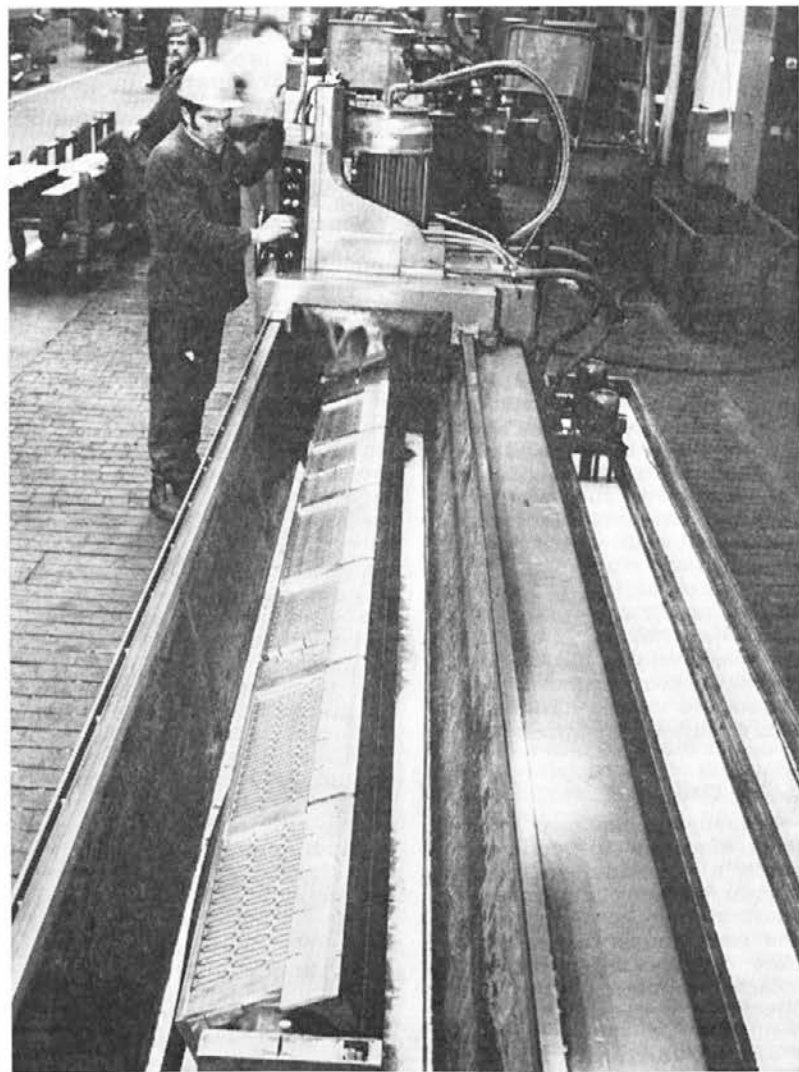
— Delavski svet potrjuje izvedbo popisa osnovnih sredstev s stanjem 30. 9. 1977 in zalog počitniškega doma v Portorožu na dan 30. 9. 1977.

Delavski svet potrjuje predlog, da se popis zalog nedokončane proizvodnje, polproizvodov, gotovih proizvodov in zalog na konsignaciji izvrši 30. 11. 1977 enako kot popis terjatev, obveznosti in finančnih sredstev.

— Delavski svet soglaša, da se 15. decembra izplača poračun OD, enkratna kolektivna stimulacija v višini 25 % na enak način kot v letu 1976, s tem da se kolektivna stimulacija za obdobje I.—X. 1977 izplača na šifro 01 — zahtevnost dela, šifro 02 — uspešnost dela in šifro 07 — posebne pogoje dela ter izjemoma na šifre 51 in 52 — nadomestila OD za bolezen, kakor tudi delavcem, ki so do se-

1. Strahovnik Vlado, dipl. inž., TOZD raziskave in razvoj — predsednik,

2. Kričej Edo, TOZD stroji in deli, član,

Brušenje nožev

PREMALO ZAKONOV PROTI NACIZMU

Danski zakoni ne prepovedujejo tiskanja nacistične propagande. Zato nemški nacisti tam tiskajo svoj časopis »Volja in pot«. Danska policija bi menda lahko ukrepala, če bi zahodnonemško sodstvo ta list prepovedalo; očitno pa se nikomur ne mudi.

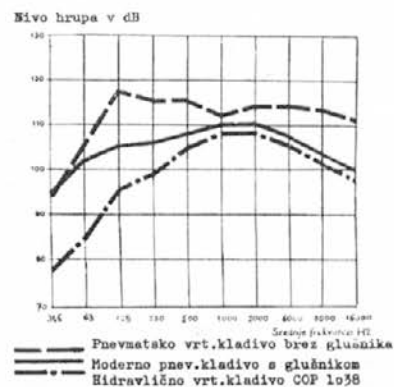
Vsebinsko časopisa pa ne more biti drugačna kot odvratna. Tako npr. ponuja 10.000 mark nagrade tistemu, ki dokaže da je bil med 2. svetovno vojno v nemških koncentracijskih taboriščih sploh kdo ubit v plinskih celicah. Priča ne sme biti iz Poljske, Izraela in ZDA, ker so tam (tako trdi časopis) baje dovoljene lažne prispege na procesih proti nacistom. Polno je tudi poveličevanj raznih »junakov«, ki trgajo trakove z vencem, položenih pred spomenike nacističnih žrtev, ter pišejo nanje svoje parole.

Ob takih stvarih človek resnično težko razume, da nekaterih držav, ki so zagrešile doslej najhujše zločine v zgodovini ali pa same trpele zaradi njih, zadnja svetovna vojska ni dovolj naučila. —ek.

Hidravlična kladiva za vrtnanje

Konstrukcija kladiva za vrtnanje v rudninah

V Evropi so začeli s konstrukcijo takega kladiva okoli leta 1970. Konstrukcija hidravličnega kladiva za vrtnanje rudnin-mineralov ima mnogo skupnih lastnosti s pnevmatičnim vrtnalnim kladivom. Oba imata komandni ventil, ki vodi stisnjeni medij, da se udarni bat giblje sem in tja. Uravnavni rotacijski sistem (pri hidravličnem kladivu), ki se lahko kontinuirano regulira med 0 in 5 obr/s, se razlikuje od separatnega rotacijskega pnevmatičnega vrtnalnega kladiva samo v hidravličnem pogonskem motorju. Ta je vzgajen namesto pnevmatičnega motorja. Drugače je s dovajanjem vode za izpiranje. Pritisk te vode lahko varira pri hydr. vrtn. kladivu med 4 in 10 bari. Pri 6 barih npr. je potrošnja vode za izpiranje 35 litrov/min.

Mazanje gibljivih delov hydr. vrtn. kladiva ne predstavlja težav, ker npr. udarni bat in ventil stalno delata v olju. To velja tudi za rotacijski motor. Reduktor za rotacijo pa se maže kot pri pnevmatičnih vrtnalnih kladivih z mastjo (zunanja težka vrtn. kl.) in se mora zaradi tega vtikač vrtnalnega droga demontirati in namazati z mastjo, sorazmerno v krajših časovnih intervalih. Sam vtikač se maže z majhno količino stisnjene zraka, ki vsebuje olje. Stisnjeni zrak pa se ne uporablja samo za ta namen pri hydr. vrtn. kladivih, za vrtnanje rudnin, kamenin in mineralov, ampak tudi zato, da spodnji del kladiva drži pod nad pritiskom v odnosu na okolni zrak. To pa najbolj uspešno preprečuje prodiranje vode in nečistoče — sovražnika hidravličnega sistema, v vrtno kladivo. Ker je potrošnja komprimiranega zraka majhna, se vrtna garnitura opremi z majhnim kompresorjem.

Velika razlika

Osnovna razlika med hidravličnim kladivom in kladivom na pogon s stisnjenim zrakom je v dovodu energije. Pri opremi na pnevmatični pogon je najbolj ugodna centralna kompresorska postaja. Pri hidravlični opremi bi polaganje dolgega cevovoda z oljem pod pritiskom bilo neekonomično.

Zato se hidravlične črpalke na dieselski ali električni pogon montirajo po možnosti blizu kladiva

ali pa direktno na vrtni voz. To pa tudi ne dela težav, ker so majhne.

Skupna stopnja koristnega učinka je pri hidravličnem vrtn. kladivu trikrat večja kot pa pri pnevmatičnem.

Da je črpalni agregat na vrtnem vozu, omogoča da pogon ni omejen na konstanten sistemski pritisk, kot je to primer pri komprimiranem zraku, kjer so različni stroji priključeni na skupno dovodno omrežje. Z uporabo omejenih črpalk pa lahko uravnava mo silo bolj točno na kladivo in sveder. Se pa samo z menjanjem pritiska in pretočnega volumna ne more doseči maksimalnega učinka kladiva, ker zmanjšanje pritiska povzroča padec udarne energije kot tudi števila udarcev in s tem zmanjšanje udarnega učinka.

Kolikor pa se mehanizem za gibanje udarnega bata v vrtnem kladivu istočasno menja s pritiskom, se doseže maksimalni udarni učinek z močnimi udarci z nizko frekvenco ali s slabimi udarci z visoko frekvenco.

Na ta način obstaja možnost izenačevanja udarcev kladiva za vrtnanje glede na različne vrste mineralov, premerov vrtnin in vrste svedra. Na vprašanje, od katere meje je napredovanje s hidravličnim vrtnanjem bolj ekonomično od vrtnanja s kladivi na komprimiran zrak, je mišljenje, da se ne more dati točna meja. Veliko število faktorjev vpliva na ekonomičnost. Za predore z velikimi profili, in trdi kamenini in glede na učinek opreme, ki je okoli 50Mpm/min, bi morala biti hidravlika vsekakor prioriteta.

Neto hitrost vrtnanja je večja za najmanj 50 odst.

Nasproti pnevmatičnim vrtnalnim kladivom je neto vrtnanje pri kladivih na hidravlični pogon za 50% večje v normalnih pogojih. Kot logična posledica iz tega sledi, da je udarni učinek večji za 15%.

Nasproti temu se je izkazalo, da se doba trajanja vrtnalnih drogov in kron ne zmanjšuje, ampak celo povečuje. Tu pride do pozitivnega učinka pritiska vode za izpiranje, ki lahko doseže 10 in več barov.

Ta voda pa se ne vodi skozi cev za vodo v kladivu, kot je to običajno, ampak v cev za izpiranje na spodnjem delu kladiva. Tako ustvarjen večji pritisk prispeva k podaljšanju dobe trajanja in intervalov brušenja vrtnalnih kron, in to posebno v zelo abrazivnih (brusnih) kameninah. Ker vrtnalni drogovci niso preveč obremenjeni, se lahko uporabljajo dimenzije 38 mm, z vrtnalnimi kronami premera 40 do 50 mm. Temu prispeva tudi konstrukcija hidravličnega kladiva, ki ima visok oljni pritisk in se lahko regulira med 150 in 250 barov.

Presek udarnega bata, nasproti udarnemu batu pnevm. vrtnalnega kladiva, je relativno majhen, tako je udarni bat hydr. kladiva samo nekoliko debelejši od vrtnalnega droga. To povzroča sploščene udarne valove z več ali manj štirotimi amplitudami, ki se skozi

vrtni drog boljše prevajajo. S tem pride do povečanja energetske vsebine udarnega vala brez večjega naprežanja vrtnalnega droga. Poleg tega hidravlika omogoča večje število udarcev na min. (od 2300 do 3600). Na ta način pride do novega priliva energije, ki se prenese na vrtno krono, in to brez povečanja naprežanja vrtnalnega droga. Z druge strani močna vzmet prevzame od vrtnalnega droga sile povratnih udarcev in zmanjšuje naprežanje vrtnalnega kladiva, naprave za pomik in hidravličnega vrtnalnega kraka.

Vsakemu hidravličnemu kladivu pripada komplet s štirimi črpalkami, dve konstantni in dve za uravnavanje. Te za uravnavanje so se pokazale posebno dobre v praksi, ker preskrbujejo poleg že omenjenih stvari, delo kladiva z različnimi udarnimi podatki, ker na kladivo stalno deluje oljni pritisk. To vzdržuje konstanten učinek, ker ta ni odvisen od:

- obrabe,
- temperature olja,
- in ne od tesnosti v sistemu.

Če pa ima hidravlični sistem črpalke samo s konstantnim pogonom, pada učinek kladiva, ko se olje segreje in ko se na črpalkah in kladivih pojavijo sledovi obrabe.

Pri konstrukciji hidravličnega sistema (kot tudi pri vseh podobnih stvarih) mora biti že od začetka vgrajena najboljše filtrska naprava, ki zmanjšuje obrabo. S tem pa se doba trajanja znatno podaljša, ker na ta način bolj zanesljivo odstranjujemo nečistočo, ki povzroča obrabo. Ker največjo obrabo povzročajo delci, večji od 5 mikronov, morajo biti filtri takšni, da jih zanesljivo odstranjujejo.

Temelji humani pogojev dela

K vsakemu hidravličnemu kladivu spada lastni hidravlični agregat, elektronski sistem poveljevanja avtomatizira upravljanje z vrtnalnim kladivom.

Avtomatično upravljanje pomika preprečuje zagostitve vrtnalnega jekla. Kolikor se pokaže potreba po ročnem upravljanju vseh funkcij, se lahko avtomatično upravljanje izključi. Ko je sistem za pomik nastavljen, vrtnalec enostavno premakne vzvod naprej in ta-

ko začne vrtnati. Takrat se aktivirajo udarni mehanizem, rotacija, izpiranje in pomik.

Za garnituro, namenjeno za tunele, s petimi kraki-kladivi, je skupno instalirana kapaciteta 250 kW, 380 V in 50 Hz.

Znatna prednost hidravličnega vrtn. kladiva, pred zračnim je v zelo znižanem nivoju ropota (glej sliko), in skoraj ni oljne in vodne megle, ki sicer zmanjšuje vidno polje proti čelu delovnega mesta.

Nekatere države dajejo velika sredstva za program »humanizacija delovnega sveta«, kjer se pročuje predvsem varnost delovnih mest kot tudi zdravje delavcev.

Program poučevanja

Potreba po šolanju in poučevanju mehanikov in osebja za vzdrževanje je zelo velika. Zato so programirani tečajji poučevanja iz osnovnih pojmov pnevmatične in obravnavane tehnike upravljanja in vzdrževanja zelo primerni in potrebni. Za to pa so potrebna audiovizuelna in druga sredstva.

Avgust Knez, dipl. inž.

O MOŠKIH

Ženske imajo rade dobre poslušalce, kajti govoriti znajo tudi same.

Karl Schönböck

Mnogi moški iščejo ženske z denarjem. Večina pa vendar išče denar z žensko.

Jeanne Moreau

Mnogi moški bi radi bili poročeni — samo ne 24 ur na dan.

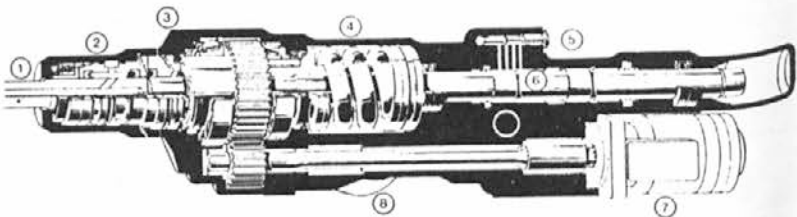
Ursula Herking

Marsikaj od tega, kar moški počnemo, so si izmislile ženske.

L. F. Barthel

Ko se neki moški želi oženiti, je to večinoma NJENA ideja.

Hans Söhnker

Konstrukcija in tehnične karakteristike hidravličnega kladiva za vrtnanje. 1. Komprimirani zrak, ki piha okoli vtikača, maže spodnji del in preprečuje prodiranje nečistoče v vrtno kladivo. 2. Separatno izpiranje z vodo pod pritiskom do 10 barov, očisti vrtnino od ostankov izvrtanega materiala. 3. Nizki profil vrtnanja omogoča nagibni kot vrtnin s podanimi konturami od 2 stopinj. 4. Močna vzmet prevzame (amortizer) sile povratnega udarca vrtnalnega svedra in zmanjšuje naprežanje vrtnalnega kladiva, naprave za pomik in krake kladiva. 5. Z regulacijo vijaka lahko menjamo oljni pritisk, udarno energijo in število udarcev. 6. Udarni bat in zasun se vrtna v oljni kopeli, kar praktično izključuje obrabo. 7. Močni hidravlični rotacijski motor, kateremu lahko smer vrtenja reguliramo in kontinuirano prilagodimo število obratov. 8. Dva membranska akumulatorja izravnavata nihanja pritiska, ki se pojavljata v sistemu.

S SEJE DELAVSKEGA SVETA SLOVENSKE ŽELEZARN

5. decembra je bila v Ljubljani 15. seja delavskega sveta Slovenskih železarn. Na njej so med drugi ocenili 9-mesečno poslovanje in sprejeli smernice za oblikovanje plana proizvodnje delovnih organizacij in SOZD za leto 1978. Obravnavali so po vrsti še razvojne programe delovnih organizacij, soudeležbo interne banke SZ pri financiranju teh programov ter oblikovanje predloga samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD SZ. Potrdili so samoupravni sporazum o medsebojnem sodelovanju Čelik - Slovenske železarnice ter osnutek sporazuma o združitvi v interno banko SZ.

Proizvodnja je tista baza, iz katere raste, poenostavljeno rečeno, vse drugo. Zato je prav, da iz obsežnega gradiva za sejo povzamemo nekaj osnovnih podatkov o proizvodnji in prodaji. Sicer pa smo o tem sproti poročali vsak mesec in bomo zanesljivo kaj več priobčili tudi v prihodnjih številkah.

Kar smo namreč ugotavljali skozi vse leto, ne more biti bistveno drugače niti po devetih mesecih - proizvodni rezultati niso zadovoljivi. Vzrokov za to ne moremo pripisati težavam pri prodaji. Na domačem trgu imamo namreč zelo ugodno konjunkturo. Slabše je sicer pri izvozu, vendar je večina delovnih organizacij izpad pri prodaji na tuje lahko brez posebnih težav nadoknadila z večjo prodajo doma. Tudi pri oskrbi s surovinami in energijo ni bilo večjih težav. Tako skorajda ni mogoče najti nekaterih tehnejših objektivnih razlogov za nizko proizvodnjo. Skromne uspehe, ki smo jim priča, moramo zato prej ko slej pripisati ne dovolj veliki lastni učinkovitosti.

Da se srečujemo s težavami pri izvozu, smo omenili. Njihova posledica se kaže tudi v skromnih izvoznih dosežkih, čeprav smo nadovali verjetno tudi zato, ker smo dajali prednost domači prodaji, ki je glede doseženih cen bistveno ugodnejša. V prvih devetih mesecih smo na tuje prodali vrednostno za 15 % manj blaga kot lani, glede na gospodarski načrt pa zaostajamo kar za 26 %. Tudi v tem primeru se vse delovne organizacije ne obnašajo enako. Izjema med njimi je Železarna Ravne, ki je glede na lansko leto izvoz povečala za 33 % in tudi za letnim načrtom zaostaja samo za malenkost. Omeniti velja tudi, da je v devetih mesecih letos Železarna Ravne dosegla 50 % vsega izvoza SOZD Slovenske železarnice, medtem ko je bil ta njen delež lani v enakem času samo 32 %.

Ob razmeroma skromni proizvodnji pa je vrednost prodaje glede na lansko leto opazno porasla. V poprečju je namreč večja kar za 20 %. Najboljše rezultate je dosegel Tovil, saj je njegova realizacija kar za 51 % večja kot lani v istem času. Slabe dosežke pri realizaciji pa imata predvsem Žična (5 % porast) ter Plamen (7 %).

Na povečanje realizacije je vplivalo več dejavnikov. Eden je nekoliko večja blagovna proizvodnja. Kot drugega lahko jemlje-

mo strukturne spremembe v proizvodnji v korist kvalitetnejšim izdelkom. To velja še posebno za Železarno Jesenice (hladna valjalna) ter Železarno Štore (tovarna traktorjev). Opazen delež k večji realizaciji je prispeval tudi nižji izvoz, in sicer posredno s tem, ker so pač izvozne cene znatno nižje od domačih. In nazadnje gre

MNENJA DELAVCEV:

Kako in kaj kritiziramo

Marsikateremu od nas se je že zgodilo, da je na vso moč kritiziral neko stvar, za katero se je pozneje izkazalo, da se je o njej zmotil, da jo je premalo ocenil, premalo preveril dejstva in jo tako po krivem dal na zatožno klop. Res pa je tudi, da smo marsikdaj prav s pomočjo upravičene kritike kaj izboljšali, pa naj je šlo za delitev OD ali socialen položaj delavca. Torej poznamo dve glavni vrsti kritike; dobro in slabo, kritizersko.

Vprašali smo šest naših delavcev, kaj in kako po njihovem menju v železarni kritiziramo. Takole so odgovorili:

Ester Vetter

Ester Vetter, receptorka:

»Velikokrat kritiziramo iz navade. Kritiziranje je zdravo, če ni pretirano. Največ kritiziramo zaradi nevednosti, ker smo premalo seznanjeni s sklepi in nalogami, katere dostikrat dobimo v popačeni obliki. Največji predmet kritike so še zmeraj delitev osebnih dohodkov in delovne zadolžitve. Po mojem je kritika zmeraj dobra, pa naj bo upravičena ali ne. Z njo opozarjamo na nepravilnosti v samoupravljanju ali pa na nevednost oziroma premajhno obveščenost delavca, ki kritizira. Če sem seznanjena z zadevo, ki jo kritiziram, sem prepričana, da bi tudi znala ločiti pravilno od nepravilne kritike.

še za en dejavnik, ki je prav tako ali morda celo najbolj pomemben, to pa so višje prodajne cene na domačem trgu.

Razmeroma ugodnemu porastu realizacije lahko predvsem pripisemo, da v Slovenskih železarnah kljub skromnim proizvodnim dosežkom nismo vsaj v poprečju za beležili poslabšanja akumulativnosti poslovanja.

Samoupravni sporazum o združitvi v SOZD SZ je v razpravi med delavci. Ker bomo o njem odločili z referendumom, bomo o tem zaposlene še seznanili.

-r

Na delovnem mestu zasluži kritiko nepravilni odnos delavcev, ki so pooblašeni za sprejem in delo s tujimi gosti, saj ti ne upoštevajo naših predpisov. S tem npr. razvrednotijo moje delo receptorkke. So pa seveda tudi izjeme. Nepravilen se mi zdi tudi prevoz na delo, ki ga delavci železarnice večkrat kritiziramo, saj prepolni avtobusi vozijo prehitro na naših slabih cestah. Moje delovno mesto pa je neprimerno rešeno zaradi prepiha. Prostor v avli uprave ni zadosti ogrevan. Letos so to z dodatnim ogrevanjem delno rešili, pa še zmeraj ni tako, kot bi moralo biti. Je lahko to upravičena kritika ali ne?»

Slavko Kupljen, dežurni elektrikar:

»Če bi delovni človek ali občan nekatere stvari nosil samo v sebi, jih tuhtal zase, bi bilo to zanj veliko breme. Zato je prav, da včasih pokritiziramo in s tem dokažemo, da se z vsem ne strinjamo. Vendar pa menim, da mora biti kritika prej dobro premišljena, ali je sploh upravičena. To se pravi, da se moramo vselej prej dodobra seznaniti s tistimi problemi, ki jih bomo javno kritizirali. Dostikrat se je že zgodilo, da so bile kritike neumestne. Pregovor pravi, da je sto ljudi, sto čudih. Kaj hočem s tem povedati? Predvsem to, da

Slavko Kupljen

sem doživel veliko shodov, na katere sem bil vabljen ali pa sem šel mimo slučajno. Takšnim skupinam bi lahko kar po domače rekli »kritizerske«. Te nikoli prav ne vedo, zakaj sploh kritizirajo.

Pa si oglejmo malo bolj od bližje stvar, ki se je zgodila pred kratkim. Med rednim obhodom hale sem slučajno prisluhnil skupini, ki je razpravljala, če že ne rečem kritizirala o priključitvi Kovinarstva Ljubno k železarni. Okrog tega se je bojda v celotni delovni organizaciji precej razpravljalo. Tudi ta »delovna« skupina je imela za dnevni red kritizerskega sestanka prvo točko Ljubno. Ti delavci so predvsem razpravljali, zakaj bomo dali toliko denarja v drugo občino, ko pa še v naši nimamo vse urejeno. Zanimivo je bilo tudi vprašanje, ali bo kdajkoli ta nova TOZD vrnila denar naši organizaciji združene dela. Če na takšna vprašanja ni hitrih odgovorov, lahko naredijo precej slabega. No, sicer pa tudi jaz kdaj pa kdaj pokritiziram stvari, ki niso v redu.«

Ivan Marošek

Ivan Marošek, delovodja na OTK:

»Kar se tiče kritike, so lahko škodljive in dobre. Kdaj so škodljive? Znano je, da večkrat kritiziramo na nepravilnih krajih, od koder se kritike ne prenašajo na tisti nivo, kjer bi lahko stvari tudi reševali. Med nekaterimi mojimi sodelavci prihaja pogosto do raznih kritik, vendar kritizirajo samo v svojem ožjem krogu. Prav ti pa vselej ostajajo v ozadju, se pravi, da so na zborih delavcev tiho in ne rečejo nič žalega ali dobrega zanje. Res pa je tudi, da umestne, preverjene kritike kot sindikalni zaupnik prenesem na sestanek osnovne organizacije. O njih se vselej temeljito pogovorimo in jih poskušamo rešiti. Danes je še veliko nerešenih vprašanj, ki jih postavljajo delavci. Sicer pa menim, da pogosto prihaja do kritike med delavci, ki bi se prej morali sami kritizirati in šele nato naj obdelujejo druge.

Je pa dobra kritika tudi upravičena, saj lahko z njo marsikdaj dokažemo, da se z vsem res ne moremo strinjati. Dokazali smo že tudi, da vodimo naš samoupravni razvoj, ki pa včasih rad zaide na kriva pota. Takrat se rade pojavijo kritike, ki pa so dobronamerni.

merne. Kaj zadnje čase kritiziramo občani in delovni ljudje? Največ moči smo vložili v razprave in kritike na račun delitve OD. Prav ta novi pravilnik je med delavci sprožil vrsto objektivnih in neobjektivnih razprav. Izkazalo se je, da smo delavci imeli prav, da smo kritizirali in razpravljali o novem pravilniku. Z mučnimi razpravami smo dokazali marsikaj, česar prej sporazum o delitvi OD ni prinesel. Mislim, da se lahko upravičeno vprašamo, kako bi le imeli delavci urejene svoje plače, če ne bi kritizirali svojih ocen. Res pa se tudi moramo vseeno sprijazniti z dejstvom, da smo marsikaj kritizirali v železarni ali v kraju, pa se še do danes ni izboljšalo.

Peter Tomaž, šofer viličarja:

»Menim, da danes ni občana ali delovnega človeka, ki ne bi razpravljaj in kritiziral te ali one stvari. Seveda se zgodi, da večkrat kritiziramo neko stvar, za katero se poprej nismo prepričali, ali bomo naredili s kritiko dobro ali slabo. V življenju se dogajajo stvari, ki so nujno potrebne kritike. Za vse prav dobro vemo, pa

Peter Tomaž

smo včasih kljub temu raje tiho ter razočarani nad krivicami, ki se nam dogajajo. Za primer naj povem, da delavci kritiziramo največ zaradi plač, vsaj tako je v našem tozdu. Seveda je precej razprav tudi o socialnem položaju delavcev. Teh razprav in kritik je slišati povsod, kjer se danes človek ustavi. Šoferji smo zadnje čase razpravljali o tem, da bi se le morale plače izboljšati. Menim, da se v kratkem tudi bodo. Je pa precej kritik v železarni na račun slabih malic. Morali bi že imeti svojo družbeno prehrano, pa bi malica bila dosti bolj kvalitetno pripravljena. Zgodilo se pa je seveda že tudi, da so delavci kritizirali nekatere stvari, za katere se je pozneje pokazalo, da niso tako črne. Mislim, da bomo v bodoče morali bolj premisliti, kaj in kako bomo kritizirali, da bo kritika uspešna.

Jože Valenti, tapetnik:

»Vemo, da so kritike zlobne in dobronamerne. Z njimi lahko dosežemo marsikaj za izboljšanje življenja, lahko pa s kritiko tudi škodujemo sebi in drugim. Zato

Jože Valenti

bi bilo prav, da se bi vselej poprej prepričali, ali smo sploh upravičeni kritizirati nekaj, o čemer ne vemo dosti. Mislim, da ne. Kljub temu se danes po železarni slišijo razne kritike, ki so le včasih upravičene. Kot vzdrževalec strojev večkrat vidim in slišim, kako delavci, ki delajo še na zastarelih strojih, izražajo nezadovoljstvo in kritizirajo. S kritiko nedvomno hočejo dokazati, da si s takimi stroji ne morejo dosti kaj pomagati. To se pravi, da si s kritiko hočejo izboljšati svoj delovni dan in s tem tudi zaslužek.

Mnenja pa sem tudi, da naša malica ne zasluži tistega denarja, s katerim je plačana. Niti ni preveč okusna in ne zdi se mi tudi posebno kalorična. Za ta denar bi že lahko bila boljša. Zato jo ob tej priliki javno kritiziram. Opozoriti pa bi želel še na nekaj. Večkrat smo delavci kritizirali prevoz na delo, vendar kljub našim pripombam ni izboljšanja, temveč je še nekoliko slabše.

Jože Tasič, zarisovalec probnih ulitkov:

»Večkrat sem se že vprašal, kako in kaj sploh kritiziramo delavci železarne. Do tega vprašanja sem prišel zato, ker je zadnje čase zaslediti precej kritik v dnevnem časopisju, na radiu, televiziji in na delovnem mestu. Kritizi-

Jože Tasič

ramo vse, od cen do dohodkovnega sistema, prometa itn. Odvisno pač od tega, kaj nas trenutno najbolj žuli. Praktično danes skoraj ni človeka, ki bi bil imun na kritiko. Ali se vam ne zdi, da s kritiko, ki je objektivna, dokazemo nepravilnosti in nezadovoljstvo med delavci? Menim, da si le s kritiko lahko olajšamo razburjenost. Osebo pa menim, da bi nekatere stvari bile potrebne sprememb. Tako npr. odnosi v naših trgovinah niso takšni, kot bi morali biti. Tudi na delovnih mestih ni vse v redu, predvsem

glede tehnološke in delovne discipline. S tem hočem reči, da pri tem sami sebe ne vidimo niti se nismo še nikoli doslej skritizirali. Takšni delovni odnosi ne morejo biti v ponos, lahko so le v škodo.

Skratka, marsikaj smo kritizirali in še bomo. Kako bo kritika izžvenela in kakšen uspeh bo imela, je odvisno od vsebine in časa. Bilo bi pa prav, da bi tisti, na katere že dežujejo kritike, te tudi z dvignjenimi glavami sprejemali ter nam dali na vsa vprašanja poštene odgovore.

Franc Rotar

Formalistično obravnavanje sestankov

O sestankih in sestankovanju je bilo povedanega zadnja leta že veliko. Običajno ob razpravah o izkoriščanju delovnega časa in delovni disciplini nasploh. To vprašanje se s tem v zvezi sicer lahko tudi pojavlja in obravnava, vendar pa pomeni izključno načenjanje tega problema v zgolj omejeni zvezi negiranja vsebinskih vprašanj sestankov, odvracanje od resničnih ali vsaj pomembnejših problemov. Ko ocenjujemo takšen pristop, ugotavljamo, da je necelovit, nedialektičen in družbeno nesprejemljiv. Takšnega pristopa si komunisti vsekakor ne bi smeli dovoliti, ker ni ocenjen z vzročno posledičnih vidikov ter je že zato v končni posledici neučinkovit, samo razpravljanje pa nesmotrno.

Obravnavanja sestankov in sestankovanja se sicer zadnje čase, kot da je to neka moda, lotevajo po vrsti tako teoretično kot praktično, vendar običajno ločeno, čeprav bi moralo biti obratno. Značilno je, da le malokdo gleda na problem kompleksno, temveč le z določenega ožjega zornega kota. Zaradi nedorečenosti tematike bi posameznih odstopanj ali ekstremnih stališč niti ne smeli prestrogo ocenjevati. Pomembno je, da se nekega problema zavedamo ter poskušamo najti najbolj sprejemljive rešitve. S tem pa ni rečeno, da nam mora to v celoti uspjeti že s prvim poskusom.

Narobe je, da se nekega problema zavedamo, kritiziramo, ne ljubi pa se nam razmišljati in iskati ter predlagati konkretnih rešitev, takšnih, ki bi vodile k zadovoljivejšim uspehom.

V železarni često govorimo o tem, kdaj sestanek. Za mnoge je rešitev zelo enostavna: sestanki naj bodo izključno popoldne! Razen o času sestajanja o čem drugem s tem v zvezi le malokdaj kdo spregovori. Takšen pristop je prepoenostavljanje in je izključno na liniji najmanjšega odpora. Sicer pa najprej nekaj o ideji popoldanskega sestajanja.

Poglejmo, koliko se sploh sestajamo: v vsej delovni organizaciji naj bi se vsaj enkrat mesečno vsaj za eno uro sestalo vseh 4700 delavcev kot zbor ali delovna oziroma sindikalna skupina; 113 samoupravnih organov TOZD oziroma delovnih skupnosti in deset skupnih organov na nivoju delovne organizacije. V prihodnjem letu pa od sedanjih štirih kar 23 temeljnih delegacij in vsaj osem

konferenc delegacij za posebne delegacije SIS. Ob vsem tem je nujno treba oživiti še delo družbenopolitičnih organizacij, kar v praksi pomeni, da se morajo v vsaki TOZD sestajati zveza komunistov, sindikat in mladina.

V prihodnjem letu bo v delo samoupravnih organov in delegacij vključenih okrog 1200 delavcev, in če kje številke same po sebi kaj povedo, potem je to najbrž tu. Ko govorimo o sklicevanju sestankov, moramo ločiti zlasti sestajanje zborov in skupin od sestankov delegacij, samoupravnih organov oziroma družbenopolitičnih organizacij.

V zvezi z idejo: »Sestanek popoldne!« se postavlja čisto formalno pravno vprašanje, ali lahko delegata oziroma delavca nasploh prisilimo, da hodi na seje izven rednega delovnega časa, ne da bi mu ta čas plačevali, kar pa bi vodilo v drugo skrajnost in povzročilo nepredvidene posledice in je kot tako nesprejemljivo. Gre torej izključno za prostovoljno bazo, za zavest, za zainteresiranost in motiviranost, o čemer bo še govor.

Sicer pa je treba ob tem poudariti, da prestavljanje sestankov izven delovnega časa nasploh objektivno podaljšuje delovni čas, zožuje prosti čas in moti običajno razpolaganje s prostim časom za družbenopolitične, športnorekreativne, kulturne in druge dejavnosti, če dodatnega dela kot vira zaslužka sploh ne omenjamo.

Če bi enostransko sklenili in se potem tega tudi držali, da so vsi sestanki izključno popoldne, potem bi se verjetno zgodilo, da bi bila več kot polovica sej nesklepčnih, kot je praviloma nesklepčnih že sedaj velika večina delegacij. S tem bi popolnoma blokirali delo skupščin interesnih skupnosti, občinske skupščine ter družbenopolitičnih organizacij v krajevni skupnosti, občini in na drugih ravneh. Odpovedali bi tako prostorsko kot organizacijsko itd. Skratka, gre za nepremišljeno zastavljeno akcijo, s katero bi nesporno doživeli polom in s tem zavrli sedanjo intenzivno samoupravno in politično življenje. Prepričan sem sicer, da temu ne bo tako in da bomo začeli razmišljati v naslednji smeri: vsak organ in vsaka sredina naj se, z upoštevanjem specifičnih pogojev, kot so: izmensko delo, oddaljenost delavcev od železarne, angažiranost v drugih organih in organi-

zacijah ipd., odloči, kdaj in kje je tisti najbolj primerni čas in prostor, kjer se bodo sestali. Da, tudi prostor, ker tudi kultura okolja bistveno vpliva na rezultate sestanka. Mogoče se bodo ljudje sestali ob šestih zjutraj ali ob malici, mogoče celo na prosto soboto. Mogoče v določeni sredini ne bodo sprva našli najboljših poti, potem pa jih bo primer sosedov usmeril. Skratka, gre za iskanje izvirnih rešitev v specifičnih pogojih, v katere se morajo zlasti komunisti posamezne sredine aktivno vključevati. Vsakršno diriganje in prekomerno sugerira-

nje ima lahko samo negativne učinke. Sicer pa menim, vsaj kar se primernosti časa sestajanja tiče, da je sedanji sistem v železarni v osnovi dober in zahteva le nebstvene spremembe. Če pa izhajamo izključno iz problema »zapravljanja« delovnega časa, potem je edino možna in sprejemljiva rešitev, ki jo marsikje drugod že uvajajo v tem, da izgubljene delovne ure nadomestimo z delom na prosti dan ali podobno. Normalno pa je, da bi se morala za takšno rešitev nesporno izreči večina delavcev.

Janko Dežman

»Verjetno že tudi razmišljate o praznovanju novega leta. Kako nameravate tokrat okrasiti vaš kraj?«

»Po vseh razgovorih, ki smo jih že imeli, lahko sklepam, da bo tudi ob letošnjem novem letu Mežica lepo okrašena. Mogoče je pričakovati le neka sprememb, saj smo se enoličnosti že vsi naveličali.«

F. Rotar

LUKA ŠARDI

Dragi Luka!

Navaden dan je, a za nas ne navaden. Zakaj gori na tvojem delovnem mestu sveča? Kaj je res? Ne, saj ni mogoče. Ob pogledu na tvoje prazno delovno mesto obujamo spomine na čas, ko si bil še med nami.

Rodil si se 5. oktobra 1926 v Vrhovljanah pri Čakovcu. V družini vas je bilo 11 otrok. Že v rani mladosti si spoznal tegobe življenja. Med okupacijo ste bili izseljeni na Madžarsko. Po vrnitvi v domovino si se leta 1945 zaposlil v rudniku v Murskem Središču. Po eksploataciji rudnika si ostal brez dela, zato te je pot zanesla na Koroško med železarje. Zaposlil si se v mehanskih obratih, kjer si delal do leta 1969. Želja po boljšem kruhu te je vodila v tujino, a kmalu si spoznal, da je domač kruh najboljši. Leta 1970 si se vrnil in se zaposlil v čistilnici kot ravnalet. Svoje delo si opravljal vestno. Vedno si želel, da bi tvoja družina bolje živela kot ti v mladosti.

Dragi Luka, nikoli nisi govoril o svojih težavah, pridno in tiho si opravljal svoje delo, samo tvoj obraz nam je dal vedeti, da te pestijo problemi, ki jim nisi bil kos.

Sedaj, ko stojimo pred odprtim grobom, se ti v imenu sodelavcev, vodstva čistilnice in sindikalne organizacije zahvaljujem za tvoje vestno in pridno delo. Mirno počivaj v koroški zemlji!

Družini in drugim sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

OBETA SE NAM DOBER NAKUP

Pred zaključkom te številke Fužinarja smo se podali na kratek potep po trgovskih hišah na Ravnah. Predvsem nas je zanimalo, kako bodo trgovine založene pred novim letom.

Najprej smo na Čečovu obiskali Merxov Market. Poslovodja Stanko Skrnišek je povedal, da se že zdaj pripravljajo za mrzlične novoletne nakupe. Sicer pa so imeli že ob dnevu republike akcijske razprodaje alkoholnih pijač, keksov, napolitank in čokolade. V drugi polovici decembra bodo imeli na zalogi že tudi novoletna darila in sploh kar se da vabljivo založene stojnice. Na Čečovu tudi vse druge trgovine na podoben način načrtujejo priprave za novo leto. V veleblagovnici Nama nam je prijazna poslovodkinja špecerije Tilka Kos povedala, da v njihovi trgovini ne bo problema okrog novoletnih nakupov. Tako so se že pred dnevi dogovorili s svojimi dobavitelji, da bodo res držali dane obljube in o pravem času pripeljali svojo robo na Ravnah. Zvedeli smo tudi, da bo ob novem letu dovolj mesnih izdelkov in svežega mesa. Kot kaže, bo nekaj težav le s suhim mesom.

Povedala je še, da že imajo akcijsko razprodajo. Po dokaj znižanih cenah je moč kupiti razne sire, čokolade, napolitanke in kekse. Za svoje stranke pa pripravljajo ob novem letu presenečenja.

F. R.

PLITEK KOŠ ZA DEDKA MRAZA

Od prihoda dedka Mraza nas loči le slabih petnajst dni. Že pred prazniki 29. novembra so se na Ravnah sestali predstavniki osnovnih šol in krajevnih skupnosti ter se pogovorili o letošnjih novoletnih obdaritvah za dedka Mraza. Kot nam je povedal Ivan Kušnik, ravnatelj OŠ Franja Goloba na Prevaljah, ki je sestanek vodil, se ga niso udeležili predstavniki občinskega sindikalnega sveta in OK SZDL. Navzoči so se pogovorili o letošnjih prireditvah in obdaritvah predšolskih in šoloobveznih otrok ob novem letu.

»Spominjam se«, je dejal tov. Kušnik, »da smo že pred leti v Mežiški dolini razmišljali tudi o sprevedu dedka Mraza po dolini. Te zamisli pa nam še nikoli ni uspelo uresničiti. Zaradi pomanjkanja denarja tudi letos s tem ne bo nič.«

»Kako pa bo z obdaritvijo?«

»Novoletna darila bodo dobili vsi šoloobvezni, predšolski in tudi tisti otroci, ki ne hodijo v vrtec. Šoloobvezni naj bi dobili kolektivna darila. Ob obdaritvah bomo pripravili po osnovnih šolah in vrtcih kulturne programe, na katerih bodo sodelovali lutkovni krožki. Skratka, vse tako kaže, da bo letošnji dedek Mraz imel bolj plitek koš.«

F. R.

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

Mežica — poudarek razvoju kraja

Krajevna skupnost Mežica je v občini Ravne ena tistih, ki je za urejanje kraja naredila še največ. Že pogled po urejenih zelenicah in nasadih daje kljub poznemu jesenskemu času obiskovalcu videz urejenosti. Kako pa sicer v Mežici živijo, delajo in gospodarijo ter kaj so zgradili s sredstvi krajevnega samoprispevka, nam je povedal Leopold Golobinek, tajnik KS.

»Ob dnevu JLA naj bi v Mežici svečano odprli novo, dokaj veliko telovadnico, ki smo jo sofinancirali tudi s sredstvi krajevnega samoprispevka. Med drugimi večji mi deli bi omenil tudi gradnjo mrliške veže in ureditev Trga svobode. V centru Mežice smo namreč uredili prostor, na katerem bomo odslej prirejali razne kulturne prireditve. Kljub prizadevanju pa letos še nismo v celoti uredili Trga svobode. Tako bodo zelenice in cvetni nasadi prišli na vrsto prihodnje pomlad.«

Ker smo dali prednost asfaltiranju ploščadi okrog Trga svobode, kjer smo položili okrog 1300 m² asfalta, so izostala dela po programu za letošnje leto; položitev 11.000 kvadratnih metrov finega asfalta in nekaj krajevnih cest. Cestno podjetje Maribor v

tem letu namreč ni moglo izvesti vseh del hkrati na območju naše krajevnosti skupnosti.

»Na Trgu svobode je predviden tudi prostor za postavitve spomenika mežiškemu rudarjem. Kako daleč ste s tem?«

»To je kar precejšnja investicija za našo krajevno skupnost, zato smo se že pred časom pričeli dogovarjati z rudnikom za izdelavo in financiranje spomenika. Menimo, da se ta spomenik mora postaviti že v bližnji prihodnosti.«

»Kako pa ste se pripravili na zimski turizem?«

»Zimski turizem v Mežici se razvija predvsem pri gostinskem podjetju Peca. Kolikor mi je znano, so smučišča z obstoječimi žičnicami nared za prihod zime. Uredili so baje tudi nekaj novih smučarskih prog. Mislim, da se kolektiv Peca izredno trudi in si prizadeva za razvoj zimskošportne rekreacijske dejavnosti, seveda pa je vprašanje, koliko bo v tej zimi snega. Skratka, za ljubitelje zimskega športa bo v Mežici vse pripravljeno.«

Beli mrak

Intervju z zvestima bralkama

Mesecu knjige ob rob

V četrtek zvečer smo se zapletli v pogovor. Bili sta najzgovornejši, najbolj živahni izmed vseh enajstih nagrajenih bralcev. Zvestih bralcev, ki so prejeli priznanja na osrednji prireditvi ob mesecu knjige v Mežici. Tisti četrtek, 10. novembra, na srečanju s koroškim pesnikom Andrejem Kokotom. V rokah sta stiskali pesnikovi zbirki, kot da se bojita, da ne bi izgubili dragocenih knjižic pesmi z avtorjevim posvetilom in podpisom!

SLAVKA KESELJ, uslužbenka v ravnski železarni, je bila presrečna.

»Kaj menite o akciji 'zvesti bralce', ki bo postala stalna oblika priznanj ob vsakoletnih mesecih knjige?»

»Presenečena sem. Res, prese-nečena! Nisem pričakovala kaj takega!»

»Akcija je namenjena predvsem starejšim bralcem, pa nas zanima, kaj vi kot stara znanka splošnoizobraževalne knjižnice na Ravnah menite o delu knjižnice? Kako ste postreženi?»

»Zal moram povedati, da sama (pa tudi drugi!) nisem zadovoljna z načinom dela v knjižnici. Pogrešam prost pristop do knjig, za kar seveda ni kriva knjižnica in njene požrtvovalne knjižničarke. Razmere v njej, prostorska stiska je kriva, da težko izbiram in si izberem dobro knjigo. Seznam knjig, ki je tam na razpolago, mi ne pomaga dosti. Sem pač tak tip bralca, da moram videti knjigo, jo prelistati — šele potem se lahko zanjo odločim. Tako pa, žal, velikokrat izberem kar na slepo, berem vse od kraja in sem potem nemalokrat razočarana.»

»Najljubši avtor? Tuj in domač.»

»Kirst. Od mlajše generacije naših pa Pavle Zidar. Cankar je zelo dober, a včasih kar pretežak!»

»Znano je, da je Zidar eden izmed naših najplodovitejših pisateljev. Kako ga ocenjujete?»

»Hm, veste, privlači me s svojim pisanjem. Včasih je preveč odkrit, škokira! Njegovo izražje je nemalokrat kar preveč naturalistično! Mi je pa zelo ljub in ga rada prebiram.»

»Torej ste se opredelili predvsem za leposlovje?»

»Večinoma, ne pa čisto dosledno. Veste, zame je najbolj važen stil pisanja. Zato rada posežem tudi po kakšni dobri, manj zahtevno pisani poljudnoznanstveni knjigi.»

»Kaj pa knjige, ki govorijo o uporabnih vedah?»

»Večkrat me pritegneta kakšna zanimiva kuharska knjiga ali dober leksikon okrasnih rastlin, pa tu v 'ljudski' knjižnici ni preveč izbire. Po take reči pridem navadno v študijsko knjižnico.»

»Ali je današnje srečanje s pesnikom Andrejem Kokotom vaš prvi direktni stik s književnikom?»

»Ne, prvi, ki sem ga videla v živo, je bil Slavko Pregl, ustvarjalec priljubljene Odprave zele-nega zmaja.»

»Knjige so zelo drage! Ali bi prenesli tudi slabšo opremo, na primer žepni format, če bi bile potem znatno cenejše?»

»Da, prenesla bi tudi slabšo opremo knjig, če bi bile potem res bolj poceni! In pa: če bi me vsebina knjig zadovoljila! Pa še to bi rada pripomnila: Tudi to lahko zapišete, da tudi sama kupujem knjige — in to kar precej pogosto. Veste, pri nas doma za vse prej zmanjka denarja kot pa za knjige!»

Medtem je druga zvesta bralka kar žarela od nestrpnosti, da tudi sama kaj pripomni, pohvali in pograja.

MARIJA BLATNIK je prav tako zaposlena v naši železarni. Njo smo drugače potipali:

»Znano je, da zaradi medija televizije ljudje občutno manj berejo. Zanima nas, kako na vas vpliva televizijski program? Ali

manj berete, ker se pač bolj posvečate televiziji?»

»Ne, name televizija nima prevelikega vpliva! Veliko več svojega prostega časa posvečim dobri knjigi, kot pa ga prebijem ob televizijskem sprejemniku.»

»Izkušnje so že velikokrat potrdile, da predvajanje televizijskih uspešnic — nadaljevanj vpliva na porast zanimanja za knjige, po katerih predlogi je bila serija posneta. Kako je z vami?»

»S tem se ne strinjam. Tisti, ki res rad bere, bo segal po knjigah tudi brez 'reklame' na televiziji. Meni knjiga da več, ni zgolj čisti vizualni doživljaj. Film pa tega doživetja v meni ne more nadomestiti.»

»Ali vam je znano, da ima odločilno vlogo pri nakupu knjig za vse splošnoizobraževalne knjižnice na Koroškem dotacija kulturne skupnosti naše občine?»

»Ne, tega nisem vedela. Sedaj mi je jasno, zakaj ni v knjižnicah tudi zelo dobrih knjig v več izvodih. Denarja je pač v kulturi vedno premalo, ali ne?»

»Kje pa se informirate o novih izdajah?»

»Večinoma v knjižnici in dnevnem časopisu, ki je vedno polno reklam za nove izdaje. Nekaj tudi prek televizije, največ pa kar v pogovoru z drugimi znanci — obiskovalci naše knjižnice.»

»Sami kupujete knjige?»

AMATERSKI FILMARJI – KORAK NAPREJ

Letošnji klubski festival amaterskega filma, peti zapovrstjo, je bil 19. novembra v Titovem domu na Ravnah. Po tem, koliko je bilo ob lanskem festivalu izrečenih kritičnih pripomb, so koroški filmarji letos prvenstvo presenetili. Skoraj vseh dvanajst filmov, ki so bili predvajani, je po umetniški plati preraslo kakovost prejšnjih, iz česar je moč sklepati, da je lanskeletni kritični zapis s festivala le spodbudil avtorje k boljšemu in bolj odgovornemu delu.

Res je, da si je letošnji festival ogledalo manj gledalcev kot lanskega, res pa je tudi, da je letos lahko žal vsem tistim, ki si festivala iz kakršnegakoli vzroka niso ogledali. Kljub temu, da dvorana ni bila popolnoma zasedena, je občinstvo filme spremljalo z zanimanjem. Največ pozornosti je bil deležen film »Prerokba iz svinca«, avtorjev Romana Flisa, Danila Pisnika, Gašperja Starca in Vinka Ošlaka, ki so mu bile podeljene najboljše nagrade za režijo, kamero in tekst. Ta film, ki je vse vloge zaupal strupenim spojinam, bruhajočim iz žerjaviških dimnikov, je ponovno obudil odnos do okolja in gledalca neprisiljeno privedel do zastrašujočega razmišljanja o morečih pošasti, ki lebdi nad napol uničenim življenjem ter seda nanj in ga poskuša pokončati za vselej. Film bi kazalo kot poučno dokumentarno resnico predvajati na šolah in v delovnih kolektivih.

Kot zanimivo posebnost lahko štejemo tudi film »Mlin« Mirka Konečnika, Stanka Ciglerja in Mirka Murijs, ki na svojstven način s pazljivo in dobro izbiro

»Kupujem! Doma imam skromno, a kar lepo knjižnico. Tudi hčerka je 'nora' na knjige, pa se tako dopolnjujeva. Zdi se mi, da je za mlade dobro to, kar je tudi nam odraslim všeč. Obe obožujeva Svetlano Makarovič, njeno Pekarno Mišmaš, Miška spi in podobne njene uspešnice.»

»Vaš najljubši avtor?»

»Bom kar hitro povedala. Obožujem Cronina!»

»Če se še enkrat povrnemo na relacijo 'televizija — knjiga', kako bi se po premisleku odločili? Komu bi dali prednost? Zakaj?»

»Težko povem, zakaj! Pa se bi vseeno odločila za knjigo. Knjiga je zame enkratno doživetje!»

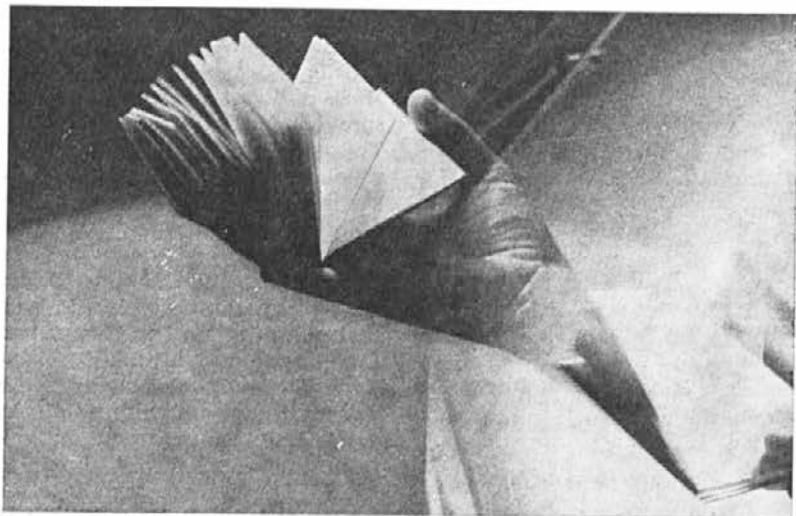
»Pri najljubšem avtorju ste se takoj odločili za Cronina. Torej vam 'leži' izključno leposlovje?»

»Skoraj. Pa tudi biografije rada prebiram. Takih o velikih glasbenikih (Mozart), književnikih (Goethe, Hugo) in slikarjih (Gauguin) nimam nikoli dovolj! Veste, pa zelo težko pridem do njih, ker so vedno izposojene.»

»Tovarišici, obema najlepša hvala za odgovore! Pa: da bi še naprej ostali zvesti bralki!»

Se smo kramljali o tem in onem. In skozi sproščen pogovor — pa četudi smo govorili o čisto drugih rečeh — se je kot rdeča nit vlekla misel tega večera: Da bi še več zvestih bralcev vzljubilo in poiskalo dobro knjigo!

Miroslav Osojnik

Naše drobne prijateljice

občinstvo najprej pozdravil predsednik kluba Ludvik Cigler, ki je uvodoma spomnil na koroškega ljudskega pesnika — pokojnega Blaža Mavrela. Na preteklem festivalu so filmarji namreč kar dva filma posvetili temu pesniku, po njegovi smrti pa so izdali še skrbno urejeno brošuro njegovih zbranih pesmi in zapiskov. Tudi letošnje bronaste, srebrne in zlate plakete, ki so jih avtorji prejeli kot nagrade za opravljeno delo, vključujejo portret in osebne podatke Blaža Mavrela.

Dvanajst novih filmov je obelžilo kar petnajst nagrad in dve

posebni priznanji, ki jih je podelila žirija za izbor in ocenjevanje filmov v sestavi Rafaela Pikalo, Zdravko Vezjak in predsednik žirije Emil Mlakar.

Posebej zanimiva je ideja o anketi, ki so jo filmarji na pripravljenih listih izvedli med gledalci in katere namen je bil ugotoviti mnenje gledalcev ter tudi upoštevati njihove želje in potrebe za naslednji festival, ki bo pri takšnem tempu najbrž pokazal še mnogo več.

Stane Bodner

S KNJIŽNE POLICE

DOMAČA DELA

Aleksander Gala, Ogenjca. Dokumentarno pričevanje, PK, Lj., 160 str. 80 din.

Dr. Gala je bil eden prvih zdravnikov, ki so se odločili, da bodo s svojim strokovnim znanjem pomagali ranjenim in bolnim partizanom. Tako je svoj zdravniški staž opravil v veliko težjih razmerah, kot bi ga v kakršni običajni bolnišnici. Organiziral je zasilno bolnišnico, ki pa so jo Italijani uničili, ko je bila izdana. Avtor v tej knjigi opisuje ta tragični dogodek.

Janez Vipotnik, Strah. Kratke zgodbe, PK, Lj. 54 str. 46 din.

V knjigi je zbranih devet krajskih, deloma že znanih zanimivih zgodb s partizansko tematiko, namenjenih mlajšim bralcem. V njih so opisane različne, v glavnem pa bolj smešne kot žalostne prigode, ki so nastale kot odmev na resnične pripetljaje.

Zakon o gospodarskih prestopkih. Ur. list SRS, Lj., 64 str. 24 din.

V knjižici je objavljeno besedilo novega zakona o gospodarskih prestopkih, ki je pričel veljati 1. 7. 1977 in obsežen komentar dr. J. Otrina o njegovih značilnostih.

Tone Hrastelj, Načini in oblike mednarodnega poslovanja. Znanstveno delo, ZO, Mb., 312 str. 260 din.

Delo je namenjeno mednarodnemu poslovanju naših organizacij združenega dela na tujih tržiščih v času, ki so zanj značilna družbena in gospodarska protislovja.

Neposredni proizvajalci kot družbeni nosilci mednarodnega poslovanja morajo dobiti objektivna merila, ki jih bodo uporabljali pri posameznih odločitvah glede mednarodnega poslovanja — pravi avtor.

PREVODI

Kurt Vannegut jr. Zajtrk prvakov. Roman, MK, Lj., 272 str. 158 din.

Avtor je postavil v ospredje zmedenega pisca znanstveno fantastičnih knjig ter bogatega delničarja, ob njiju pa še vrsto drugih posebnosti, ki vsak zase posebej kažejo delček sodobnih ZDA. Nanizal je kopico prizorov, katerih edini namen je humano razbijanje mita o Ameriki kot o obljubljeni deželi neslutnih možnosti.

Alistair Maclean, Strah je ključ. Kriminalka, PD, Lj., 265 str. 45 din.

Roman je originalno zasnovan, kompozicijsko grajen na presenečenjih, ki celo izkušenega bralca te zvrsti osupnejo. Torej gre za izredno napet, berljiv in privlačen roman.

Hammond Innes, Skrivnost zapuščene ladje. Roman, MK, Lj., 308 str. 158 din.

Gre za izredno napeto pripoved o pogumnem in poštenem kapitanu ter njegovem prijatelju. Avtor je s tem delom ustvaril napeto, baladno fantastično pripoved.

(Po knjigi 77)

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

5971 Kurznamen und Werkstoffnummern der Eisenwerkstoffe in DIN Normen und Stahl Eisen Werkstoffblättern 1976.

5972 Uranc F., Odpornost proti napetostnim nihanjem 1977.

5973 Uranc F., Zilavost in trdota jekel 1977.

5974 Jeriha P., Kotli in pomožne naprave 1977.

5975 Gould R. W., Advances in X-Ray Analysis 1976.

5976 Milenović B., Marketing istraživanja kao faktor povezivanja proizvodnih i prometnih OYR 1977.

5977 Pomak P., Normalna cena u marksističkoj ekonomskoj teoriji 1976.

5978 Priručnik za konstruktore reznog alata 1964.

5979 Slickers K., Die automatische Emissions Spektralanalyse 1977.

5980 Walzdrahtfehler 1973.
2 Priročnik za strojne nože 1977.

5982 Scaninject International Conference on Injection Metallurgy Lulea June 9—10. 1977.

5981 The 8th International Forgemasters Meeting 1977.

5983 Polya G., Kako rešujemo probleme 1976.

5984 Berufsgenossenschaftliche Grundsätze für arbeitsmedizinische Vorsorgenuntersuchungen 1975.

5985 Kryter K., The Effects of Noise on Man 1970.

5986 Šostar A., Tehnološke meritve 1. del 1975.

5987 Rašić S., Kako se formiraju cene 1977.

5988 Feurich H., Sanitärtechnik 1972.

5989 Fitness Health and Work Capacity 1974.

5990 Uranc F., Skrajšan postopek določanja prehodnega območja nihajne trdnosti 1977.

5991 Uranc F., Razni vplivi na trajno nihajno trdnost 1977.
3587/412 Horgas M., Razvoj metoda fazne analize čelika IX. 1977.

5992 Cigoj S., Obligacije 1976.

5993 Babič M., Makroekonomski modeli 1977.

5994 Marković M., Osnovi marketinga 1977.

5995 Nadzor v pogojih računalniške obdelave podatkov 1977.

SLIKARSKA KOLONIJA RAVNE 77

Od 25. novembra do 7. decembra je bila v ravnem Likovnem salonu razstava del udeležencev 8. slikarske kolonije. Ker se je precej razlikovala od nekaterih prejšnjih, ker na njej ni bilo ne lepote koroške pokrajine ne kozolcev, mlinov in kašč, verjetno ni zelo ugajala. Tudi razumljiva nemara niso bila vsa dela. Zato pred kratko oznako nekaj splošnih misli.

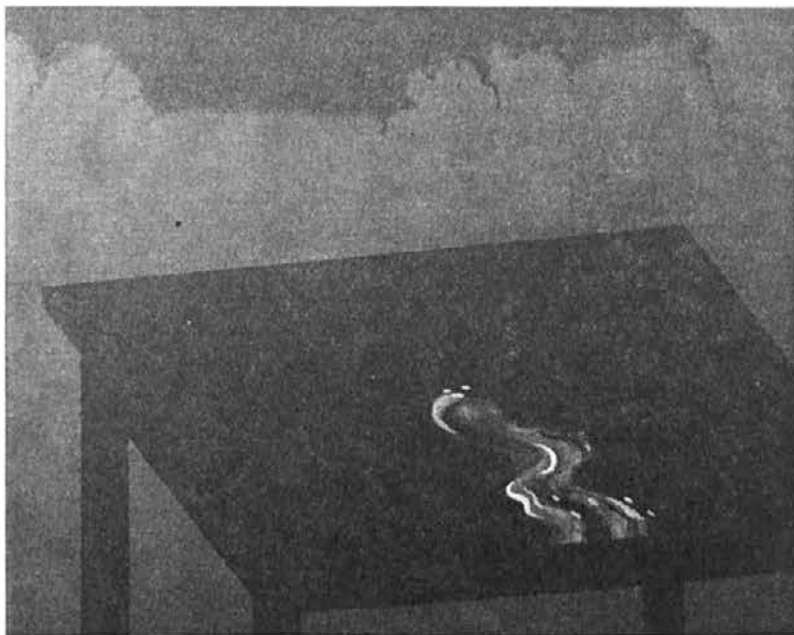
Ljudje smo sicer miselno, idejno, svetovnonazorsko lahko naravnani iz enakih izhodišč k enakim ciljem, lahko v eni govorici izpričujemo svojo iskreno pripadnost npr. samoupravnemu socializmu, vendar se hkrati močno razlikujemo po poreklu, značajih, čudi, vzgoji in življenjskih usodah. Ta naša različenost se kaže na marsikaterih področjih, posebno izrazito pa pri umetniškem oblikovanju. Svoboda ustvarjanja omogoča, da danes pri nas drug ob drugem živijo zelo različna pojmovanja o tem, kako na umetniški način izraziti sebe, svet in svoj odnos do njega. Če nam je en način (stil) bolj všeč od drugega, je vendarle vsak po svojem iskren.

Izhajajoč iz teh misli se kaže bera letošnje slikarske kolonije kot povsem naravna posledica dejstva, da so se na Ravnah združili slikarji različnih rodov in različnih umetniških nazorov.

Dela 77-letnega rojaka Filipa Večka so pravi šolski vzorec za to, kako nastajajo realistične pokrajinske slike od skice, prek barvnega zapisa do končne podobe. Vsi drugi, poprečno štirideset let mlajši, se spoprijemajo z resničnostjo na sodobnejše načine. Štefan Galič je na toplo modrih platnih odmeril naši železarni eno šestino prostora. Nad njo je pet šestin neba — vesolja. Za pol fabrike je na vrhu velik metulj. Hermanu Gvardjančiču je sivina prahu in železa prekrila ogromne površine zelene pokrajine v samo variirano črno. Marjanu Jelencu so enkrat ljudje pod tehničnimi predmeti, drugič se dvigajo nadnje, nikjer pa eni brez drugih. Pavel Florjančič išče iz teme s tenkimi črtami rumenega in zelenega življenja. Zmago Jeraj izživa našo vest in okus predvsem s kopičenjem mnogih podobnih fotografij na témo onesnažena ali celo mrtva narava.

To je bila razstava, namenjena predvsem razmišljanju, ne lagodnemu uživanju.

Marjan Kolar

Zmago Jeraj, »Za pavra«, akril 1977

REKREACIJA IN ŠPORT

Prvenstvo železarne v odbojki

Na sindikalnem prvenstvu železarne je sodelovalo 7 ekip, ki so bile v predtekmovanju razdeljene v dve skupini. V prvi je zmagala ekipa jeklolivarne pred elektrotehničnimi storitvami II. V drugi je zmagala ETS I, drugo mesto je osvojila ekipa gospodarjenja.

V prvi polfinalni tekmi so se po zrebu pomerili električarji med seboj. Zmagala je prva ekipa z 2:0 (6, 4).

V drugi polfinalni tekmi je ekipa jeklolivarne premagala gospodarjenje z 2:1. V tekmi za tretje mesto je gospodarjenje premagalo ETS II z 2:0. V finalu je ekipa ETS I premagala jeklolivarno z 2:1 (9, 12, 4) in osvojila naslov prvaka železarne v postavi: Lesičnik, Godec, Torej, Košuta, Keržbaumer, Ginter, Glavica in Pečnik. Drugo mesto je osvojila jeklolivarna v postavi: Krenker, Razdevšek, Grabner, Črepnjak, Pučelj, Dretnik, Urnaut in Hanuš.

Zaključni turnir ekipnega prvenstva železarne v namiznem tenisu

Na zaključnem dvokrožnem turnirju za ekipno prvenstvo železarne so tekmovali štiri sindikalne ekipe. Zmagovalec turnirja in ekipni prvak za leto 1977 je postala ekipa priprave proizvodnje, ki je po dvakrat premagala vse nasprotnike. Za pripravo proizvodnje so igrali: Tasič, Pandev in Ludvik Bauče. Drugo mesto je z 10 točkami osvojila ekipa kontrole v postavi M. Bauče in Pšeničnik. Tretje mesto in bronaste kolajne sta osvojila igralca SGV Sudar in Rožič, ki sta osvojila štiri točke.

Krajevno sindikalno prvenstvo za ženske ekipe

Na zaključnem turnirju v odbojki je zmagala ekipa železarne pred rekreacijsko skupino Partizana in zdravstvom. Naslov krajevnega prvaka so osvojile: Zaggar, Mičovič, Rapnik, Pšeničnik, Bauče, Ugrin in Gradišek.

Kegljanje v TOZD energija

Na prvenstvu TOZD energija za posameznike je nastopilo 20 kegljavcev v disciplini 50 lučajev mešano. Prvo mesto je premočno osvojil Edvard Sagernik, ki je podrl 230 kegljev. Naslednja boljša

mesta so osvojili: Plešej 194, Gostenčnik 187, Kobal 179 in Franc Sagernik 174 kegljev.

Odbojka

V II. zvezni moški ligi je bilo odigrano četrto in peto kolo. Obe koroški ekipi sta po enkrat zmagali in izgubili. Več uspeha so imeli Mežičani, ki so v Sisku tesno izgubili proti favoritu Metalcu s 3:2, s tem da so celo povedli z 2:1. V drugi tekmi je Mežica na Ravnah premagala Bled s 3:1 in si tako verjetno že ob začetku tekmovanja z borbeno igro priigrala obstanek v zvezni konkurenci. Člani Fužinarja so gostovali na Bledu, kjer so nepričakovano izgubili s 3:2 proti tradicionalno neprijetnemu nasprotniku.

Ženska ekipa Fužinarja dobesedno melje nasprotnike v drugi zvezni ligi. Na gostovanju v Pulju je premagala Morčano in doma Jesenice s po 3:0. S tega zmagama so naše igralkke še bolj utrdile položaj na vrhu lestvice.

V republiški moški ligi so imeli več uspeha Mislinjčani, ki so zmagali v Kamniku s 3:1 in dobili na domačem terenu proti Novemu mestu s 3:1. Ekipa Žerjava je doma premagala Branik s 3:0 in izgubila v Žirovnici s 3:1.

V ženski republiški ligi so bile igralkke Mežice dvakrat uspešne: premagale so Gorje in Golovec s 3:1. Mislinja je premagala Glin s 3:1 in z enakim rezultatom izgubila v Kopru.

Namizni tenis

Na Ravnah je bil selekcijski turnir najboljših članic Slovenije, ki so bile razdeljene v dve skupini. V kvalitetnejši je zmagala članica Olimpije Čadeževa, ki je bila poražena samo od Ačkove. Naše igralkke so osvojile naslednja mesta: Ačko četrto, Horvat sedmo in Trbižan deseto. V drugi skupini je zmagala Logarjeva, Črnovškova pa je osvojila tretje mesto.

V Ljubljani so se pomerili člani. V drugi skupini je naš Pavič osvojil četrto mesto.

V petem kolu moške republiške lige je ekipa Koroške doživela poraz proti Mariboru s 5:1. Edino točko je priigral Pavič. V ženski republiški ligi so naše

igralkke v gostih premagale Zaslavje s 6:3 in ekipo Slovana s 6:0. Po šestem kolu je le ekipa Koroške dobila vse dvoboje.

Kegljanje

Na Ravnah sta se pomerili ženski ekipi mariborskega Branika in Fužinarja. Domače kegljavke so zmagale s 45 keglji razlike. Pri Fužinarju sta bili najboljši Spanževova s 429 in Prinčičeva s 413 podrtimi keglji.

V propagandnem dvoboju sta se pomerila Steržaj in domačin Mlakar. Miro Steržaj je odlično kegljal in postavil nov rekord kegljišča — 988. Dosedanji rekord je imel Ferdo Paradiž z 943 keglji.

V Skopju je bilo državno prvenstvo ženskih dvojic, na katerem sta nastopila dva koroška para: Spanžev in Hafner ter Prinčič in Lečnik. Prvi par je v močni konkurenci osvojil osmo mesto.

Invalidski šport

Na Ravnah je bilo republiško prvenstvo invalidov v plavanju. Udeležilo se ga je 70 tekmovalcev. Med našimi sta se dobro uvrstila Šetina in Ozmec, ki sta osvojila tretje oz. četrto mesto.

S. F.

ŠAH

Po dvomesečnih bojih se je 11. novembra končal tretjekategorijski turnir. Med 14 udeleženci so osvojili oz. potrdili II. kategorijo prvi trije uvrščeni: Anton Motnik z 10 točkami ter Tone Prevorčič in Franc Kolar s po 8,5. Na četrto stopnico se je z lepimi partijami in z 8 osvojenimi točkami postavil mladinec Marko Vrečič. Sledijo pa mu mladinec Boris Grzina in Andrej Erjave s po 7,5. Sedmo, osmo in deveto mesto so zasedli Alojz Šalamun, Franc Rotovnik in Mirko Hrovatič s po 6,5 točkami. Vsi od 4. do 9. mesta pa so po razpisnih določilih (najmanj 50 odst. možnih točk) potrdili naslov III-kategorika. Ostali šahisti, uvrščeni od 10. do 14. mesta, pa se bodo morali ponovno boriti za osvojitve III. kategorije na prihodnjih turnirjih oz. tekmovanjih. Organizator turnirja se ob tej priložnosti zahvaljuje vsem udeležencem za požrtvovalne boje, kakor tudi za disciplinirano športno vedenje med turnirjem.

ŠK Fužinar vas tudi obvešča, da se bo v začetku decembra začelo klubsko prvenstvo, na katerem imajo pravico sodelovati vsi člani kluba. Za prvih pet mest so razpisane lepe praktične nagrade. Prvenstvo bo igrano po švicarskem sistemu, in sicer 9 kol jugoslovanske krožne variante, na katerem bo možno potrditi oz. osvojiti tudi II., III. ali IV. kategorijo.

V decembru bodo razpisani tudi trije brezkatégorijski turnirji. Dva za pionirje in pionirke bosta organizirana prek ŠSD na osnovni šoli Prežihovega Voranca, eden pa za mladince na šolskem centru. O IV.-kategorijskem turnirju, ki bo predvidoma v februarju prihodnjega leta, bomo še pisali. Predzadnji, t. j. 9. hitropotezni turnir za pokal »Fužinar 77«, je bil odigran 17. novembra. Med 10

Miha Gerold

udeleženci, ki so igrali dvokrožno, je zmagal Jože Jesenek pred Nikom Rističem, Francem Rotovnikom in mladincema Borisom Grzino ter Markom Vrečičem. V skupni uvrstitvi ni prišlo do sprememb in še naprej vodi Niko Ristič s 26 točkami pred J. Jesenkom s 23, J. Zuncem s 17, F. Kolarjem s 16. Vodilnim sledijo s precej zaostanka M. Uršič, A. Erjave in M. Vrečič s po 3 točkami, F. Rotovnik in V. Pesjak s po 2 ter B. Grzina in H. Komarica s po 1 točko.

V. P.

O ŽENSKAH

Ženska, ki že v obleki pokaže vse, nima več ničesar, s čimer bi še vzbudila moškim radovednost.

Raquel Welch

Ženske, ki dovolijo, da se jih osvoji prehitro, organizirajo nato ilegalno gibanje odpora.

J. P. Belmondo

Ženske se ne bojijo starosti, bolj se jim je mnenja moških o starih ženskah.

Jeanne Moreau

Ženske lažje priznajo napake kot moški. Zato se zdi, da jih naredijo več.

Gina Lollobrigida

Ženske nerade prenašajo ženče. Samo — ne vedo, kaj naj bi sicer počele z njimi.

Romy Schneider

Ženske nikoli ne lažejo. Samo najdejo resnico, ki jo tisti hip potrebujejo.

Yves Montand

Pobeli kar čez noč

Gibanje zaposlenih v tovarni

v času od 21. oktobra 1977 do 20. novembra 1977

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Odkod je prišel
PRIDOBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Balant Silvester	2. 12. 1952	NK delavec	TOZD jeklolivarna čistilnica	iz druge delovne organizacije
2.	Đurič Petar	28. 5. 1956	NK delavec	TOZD jeklarna	prva zaposlitev
3.	Gerkšič Marjan	2. 2. 1956	NK delavec	TOZD komerciala špedicija	prva zaposlitev
4.	Glazer Ludvik	14. 8. 1956	NK delavec	TOZD jeklarna	prva zaposlitev
5.	Gostenčnik Vinko II.	2. 4. 1959	NK delavec	TOZD jeklolivarna	prva zaposlitev
6.	Herman Franc II.	24. 8. 1956	SS metalurški tehnik	TOZD valjarna	iz JLA
7.	Jelen Rudolf	28. 12. 1957	KV kovač o. p.	TOZD kovačnica	iz JLA
8.	Jeromel Silvo	8. 9. 1957	NK delavec	TOZD jeklolivarna	iz JLA
9.	Kene Jože	16. 4. 1954	KV ključavničar	TOZD valjarna	iz druge delovne organizacije
10.	Klančnik Miran	11. 8. 1958	SS gimnazija	TOZD kovačnice	za določen čas
11.	Krajnc Dušan	31. 5. 1956	KV avtomehanik	TOZD energija	iz JLA
12.	Krebs Marjan	1. 8. 1956	KV ključavničar	TOZD elektrotehn. storitve	iz JLA
13.	Ladinik Zdravko	13. 12. 1957	KV avtomehanik	TOZD stroji in deli	iz JLA
14.	Markač Stefan	5. 12. 1946	NK delavec	TOZD jeklarna	iz druge delovne organizacije
15.	Mravljak Drago	28. 7. 1956	NK delavec	TOZD jeklolivarna čistilnica	iz JLA
16.	Navodnik Stefaniya	6. 8. 1949	NK delavka	TOZD elektrotehn. storitve	iz druge delovne organizacije
17.	Novak Danilo	7. 2. 1958	KV dimnikar	TOZD stroji in deli	iz druge delovne organizacije
18.	Ošlak Branimir	15. 10. 1955	NK delavec	TOZD industrijski noži	iz JLA
19.	Paradiž Irena	10. 7. 1958	KV brusilec	TOZD rezalno orodje	iz poklicne šole
20.	Paradiž Ivan III.	11. 2. 1957	KV ključavničar	TOZD strojno gradbeno vzdrževanje	iz JLA
21.	Petrovič Milan	30. 7. 1957	KV avtomehanik	TOZD elektrotehn. storitve	iz JLA
22.	Poročnik Maks	11. 10. 1956	NK delavec	TOZD elektrotehn. storitve	iz JLA
23.	Prikeržnik Vinko	11. 1. 1953	NK delavec	TOZD stroji in deli	iz druge delovne organizacije
24.	Pušnik Karel II.	31. 10. 1956	NK delavec	TOZD elektrotehn. storitve	prva zaposlitev
25.	Račnik Stanislav	14. 10. 1949	VSS abs. el. fak.	DS kadrovsko splošnih zadev (TOZD ETS)	štipendist ŽR
26.	Ristič Stojan	6. 5. 1954	PK žerjavovodja	TOZD jeklarna	iz JLA
27.	Rožej Avgust	6. 7. 1953	NK delavec	TOZD valjarna	iz druge delovne organizacije
28.	Ruprecht Mirko	5. 6. 1955	KV obratovni električar	TOZD elektrotehn. storitve	iz druge delovne organizacije
29.	Sladič Anton	1. 7. 1956	NK delavec	TOZD jeklolivarna čistilnica	iz druge delovne organizacije
30.	Stranščak Marjan	17. 11. 1953	VSS predmetni učitelj	DS za gospodarjenje A O P	iz druge delovne organizacije
31.	Šisernik Marija	8. 7. 1940	NK delavka	TOZD jeklolivarna	prva zaposlitev
32.	Šmigoc Anton	11. 6. 1957	NK delavec	TOZD vzmetarna	iz druge delovne organizacije
33.	Viderman Pavel	4. 4. 1957	NK delavec	TOZD jeklarna	iz JLA
34.	Volker Milan	17. 9. 1960	NK delavec	TOZD komerciala skladiščna služba	prva zaposlitev
35.	Zganec Marjan	30. 8. 1957	KV strugar	TOZD strojno gradbeno vzdrževanje	iz JLA
Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Kam je odšel
IZGUBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Adam Maks	27. 12. 1926	PK topilec	TOZD jeklarna	invalidska upokojitev
2.	Božinovski Borislav	2. 10. 1958	KV valjavec o. p.	TOZD valjarna	v JLA
3.	Čas Franc	23. 1. 1958	NK delavec	TOZD komerciala skladiščna služba	v JLA
4.	Došen Milan	11. 12. 1948	KV ključavničar	TOZD stroji in deli	umrl
5.	Duler Zdravko	7. 1. 1957	KV rezkalec	TOZD stroji in deli	v JLA
6.	Herceg Franc	25. 7. 1930	PK varilec	DS kadrovsko splošnih zadev	umrl
7.	Hribernik Marko	22. 4. 1957	NK delavec	TOZD stroji in deli	dana odpoved
8.	Hribernik Stanko	14. 10. 1957	KV obratovni električar	TOZD elektrotehn. storitve	v JLA
9.	Kačl Bojan	20. 2. 1959	KV ključavničar	TOZD pnevmatični stroji	samovoljna zapustitev dela
10.	Kolar Jože III.	4. 2. 1957	KV strugar	TOZD stroji in deli	v JLA
11.	Kotnik Ferdinand	10. 7. 1917	KV strugar	TOZD stroji in deli	starostna upokojitev
12.	Krajnc Srečko	1. 11. 1958	KV strugar	TOZD pnevmatični stroji	v JLA
13.	Krautberger Franc	13. 7. 1917	KV delavec	TOZD priprava proizvodnje materialno gospodarstvo meh. obdelave	starostna upokojitev
14.	Kure Marjeta	25. 1. 1956	SŠ ekonomski tehnik	TOZD komerciala	dana odpoved
15.	Lasnik Danilo	1. 2. 1958	NK delavec	TOZD industrijski noži	v JLA
16.	Lesjak Zdravko	24. 12. 1958	NK delavec	TOZD strojno gradbeno vzdrževanje	v JLA
17.	Mezner Franc II.	8. 10. 1917	KV strugar	TOZD valjarna	starostna upokojitev
18.	Mežnar Drago	13. 8. 1953	VŠ dipl. pravnik	DS kadrovsko splošnih zadev	v JLA
19.	Mikić Ivan	22. 12. 1959	KV obratovni električar	TOZD elektrotehn. storitve	samovoljna zapustitev dela
20.	Miler Franc	13. 8. 1958	KV strojni ključavničar	TOZD strojno gradbeno vzdrževanje	v JLA
21.	Pokeržnik Alojz	14. 5. 1958	KV strojni ključavničar	TOZD industrijski noži	v JLA
22.	Razdevšek Leopold II.	4. 10. 1957	KV RTV mehanik	TOZD elektrotehn. storitve	v JLA
23.	Rutar Jožef	11. 3. 1923	KV skoblar	TOZD stroji in deli	invalidska upokojitev
24.	Slatinek Ivan	20. 11. 1958	KV RTV mehanik	TOZD elektrotehn. storitve	v JLA
25.	Starnik Jakob	13. 7. 1954	KV strojni ključavničar	TOZD stroji in deli	dana odpoved
26.	Strmčnik Drago	8. 5. 1958	NK strojni kovač	TOZD kovačnica	v JLA
27.	Šeremetaj Ahmet	28. 9. 1958	NK delavec	TOZD jeklarna	samovoljna zapustitev dela
28.	Škrube Jože	2. 2. 1958	KV RTV mehanik	TOZD elektrotehn. storitve	v JLA
29.	Šuler Bojan	29. 7. 1957	KV obratovni električar	TOZD elektrotehn. storitve	v JLA
30.	Šuler Drago	9. 7. 1957	PK ključavničar	TOZD transport	v JLA
31.	Švajger Milan	1. 8. 1950	VŠ dipl. inženir metalurgije	DS kadrovsko splošnih zadev (TOZD raziskave in razvoj)	invalidska upokojitev
32.	Vrhovnik Feliks	14. 3. 1917	KV strugar	TOZD stroji in deli	umrl
33.	Vrhovnik Ivan VI.	10. 12. 1957	KV žarilec o. p.	TOZD valjarna	samovoljna zapustitev dela
34.	Zep Stanislav	17. 10. 1953	NK delavec	TOZD kovačnica	samovoljna zapustitev dela
35.	Zunko Urška	19. 9. 1938	NK delavec	DS kadrovsko splošnih zadev	invalidsko upokojena

IZOBRAZBA — KVALIFIKACIJA

Pridobili lastnost delavca

- 1 — VŠS abs. el. fak.
- 1 — VŠS predmetni učitelj
- 1 — SŠ metalurški tehnik
- 1 — SŠ gimnazija
- 3 — KV ključavničarji
- 3 — KV avtomehaniki
- 1 — KV strugar
- 1 — KV obratovni električar
- 1 — KV brusilec
- 1 — KV dimnikar
- 1 — KV kovač o. p.
- 1 — PK žerjavovodja
- 19 — NK delavcev

Izgubili lastnost delavca

- 1 — VŠ dipl. pravnik
- 1 — VS dipl. inž. metalurgije
- 1 — SŠ ekonomski tehnik
- 5 — KV ključavničarjev
- 5 — KV strugarjev
- 1 — KV rezkalec
- 3 — KV obratovni električarji
- 3 — KV RTV mehaniki
- 1 — KV strojni kovač
- 1 — KV skoblar
- 1 — KV delavec
- 1 — KV valjavec o. p.
- 1 — KV žarilec o. p.
- 1 — PK topilec
- 1 — PK varilec
- 1 — PK ključavničar
- 7 — NK delavcev

NAŠI UPOKOJENCI

Urška Žunko, roj. 19. septembra 1938, v železarni od 1. junija 1960, dalje, nazadnje v DS kadrovske splošnih zadev kot čistilka. Invalidsko upokojena 31. oktobra 1977

Ferdo Kotnik, roj. 10. julija 1917, v železarni od 14. februarja 1946 dalje v TOZD stroji in deli, nazadnje kot monter zahtevnih del. Starostno upokojen 31. oktobra 1977

Jože Rutar, roj. 11. marca 1923, v železarni od 16. januarja 1941 dalje s prekinitvijo, nazadnje v TOZD stroji in deli kot kontrolor merilnega orodja. Invalidsko upokojen 31. oktobra 1977

Franc Mezner, roj. 8. oktobra 1917, v železarni od 29. marca 1951 dalje s prekinitvijo, nazadnje v TOZD valjarna kot strugar valjev. Starostno upokojen 11. novembra 1977

NESREČE PRI DELU
V NOVEMBRU

Anton Makan, kovačnica — pri dvigovanju kovanega profila so ga žerjavne klešče stisnile za peti prst desne roke.

Katarina Fužir, valjarna — pri odlaganju valjanih palic se ji je ena skotalila na levo roko ter ji poškodovala mezinico na levi roki.

Jakob Gosnik, jeklarna — pri dvigovanju palete, na kateri je bila naložena opeka, je zaradi nenadnega sunka žerjava, ki je dvigoval paleto, padla opeka ter mu poškodovala nart.

Anton Oder I., jeklarna — pri obračanju kokile K 15 s pomočjo električnega mostnega žerjava se je ta prevrnila in ga oplazila po kolenu leve noge.

Milan Ferk, kovačnica — pri sortiranju kovanih palic se mu je ena skotalila na desno roko ter mu poškodovala kazalec in sredinec.

Franc Lajbaheer, kovačnica — pri brušenju kovanih prstanov na stabilnem brusilnem stroju si je ob vrteči se brusilni plošči obrusil kazalec desne roke.

Anton Ogriz, valjarna — pri spraznjevanju zaboja s prahom se je posluževal železnega droga, ki je držal premično dno zaboja. Pri dvigu zaboja z žerjavom pa mu je drog padel na nart desne noge.

Jože Sorčan, valjarna — pri sortiranju valjanih profilov je z levo nogo zadel ob sosedni valjanec, pri čemer se je vbodel v golen.

Franc Gostenčnik VII., jeklolivarna — pri obračanju ulitka je z rokavico zadel ob pero ulitka, pri čemer se mu je ta skotalil na prste roke.

Ivan Gregor, kovačnica — pri brušenju odkovkov si je ob vrteči se brusilni plošči obrusil palec desne roke.

Albin Štern, jeklarna — pri ogličenju jekla je stopil na okrogel profil, ki je ležal ob odprtini za žlindro, pri čemer je padel in si poškodoval stegno desne noge.

Stanko Krenker, valjarna — pri zalaganju konti peči mu je kavelj, s katerim je uravnaval material na peči, zdrsnil. Pri tem je padel s peči in si poškodoval levi bok in rebra.

Luđvik Kajnih, jeklolivarna — pri jemanju ulitkov iz zaboja se mu je sosedni skotalil na levo roko ter mu poškodoval prstane.

Silvo Ošep, kontrola kakovosti — pri signiranju se je udaril v roko.

Lovro Sterže, raziskave in razvoj — med preverjanjem okvare na viličarju ga je elisa ventilatorja udarila po sredincu leve roke.

Jože Ras, komerciala — med predstavljanjem tekočega traku si je poškodoval desno nogo.

Milan Natlačen, centralna delavnica — med iskanjem strojne dela na polici si je pri sestopu s police poškodoval gleženj leve noge.

Janko Havle, industrijski noži — pri dviganju obdelovanca z dvigalom si je poškodoval kazalec in sredinec leve roke.

Anton Pisar, pnevmatični stroji — pri struženju ga je zgrabilo za delovno obleko in mu jo strgalo s telesa. Pri tem je dobil poškodbe po rami, prsnem košu in bokih.

Danica Studenčnik, stroji in deli — pri obračanju obdelovanca z žerjavom se je ta prevrnil in ji padel na levo nogo.

Branko Kaker, industrijski noži — pri odteževanju matice mu je zdrsnil ključ z matice, pri tem pa je z roko udaril ob vogal noža in se urezal v zapestje leve roke.

Jože Kuzma, vzmetarna — pri nastavljanju nastavka na peči je odvijal krilno matico, ki mu je zdrsnila in se je udaril v palec leve roke.

Vlasta Hovnik, pnevmatični stroji — pri delu na stroju se ji je v prst zapil tujek, zaradi česar je prišlo do infekcije in se ji je zagnojil.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža in očeta **Luka Šardija** se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem, sosedom, znancem in sorodnikom za darovano cvetje in izraze sožalja. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku za poslovilne besede in godbi za žalostinke.

Zalujoča žena in otroci z družinami

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi našega dragega moža in očeta **Franca Herega** se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovane vence in cvetje. Hvala vsem, ki ste ga spremljali v tolikšnem številu na njegovi zadnji poti. Hvala pevskega zboru, godbi za žalostinke, govornikom in g. župniku za ganljive poslovilne besede.

Posebna hvala sodelavcem in tov. Jovanovu za izkazano pozornost.

Zalujoči: žena Fanika, sin Branko, hčerka Jožica in drugi sorodniki.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža in očeta **Milana Došena** se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, sodelavcem in znancem za darovano cvetje in vence. Hvala pevskega zboru Fužinar, godbi, govorniku in g. kaplanu ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala OOS obrata strojev in delov za denarno pomoč.

Zalujoči: žena Marina, sinčka Simon in Aleksander ter drugi ožji sorodniki.

ZAHVALA

Vsem sodelavcem, mojstru, obratovodstvu in svetu sindikata jeklarne se zahvaljujem za pozornost, ki ste mi jo izkazali ob moji upokojitvi.

Želim vam veliko uspeha pri vašem delu in obilo zdravja. Tovariško vas pozdravljam!

Ivan Valc

Fotografije za to številko so prispevali: M. Dolinšek, F. Kamnik, F. Rotar, propagandna služba in informacijska služba.